

RAPORT O STANIE GMINY CHRZANÓW 2018

Gmina Chrzanów

Chrzanów Trzeci 112, 23-305 Chrzanów

<http://chrzanow.eurząd.eu>

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 r. poz. 506) Wójt Gminy Chrzanów przedstawia niniejszym raport o stanie Gminy Chrzanów w roku 2018

Szanowni Państwo.

Oddaję w Państwa ręce „Raport o stanie Gminy Chrzanów”, który został opracowany na podstawie art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport ten stanowi spojrzenie na aktualną, wewnętrzną i zewnętrzną sytuację Gminy.

Podkreślić należy fakt, iż Raport nie jest monografią, opisującą w szczegółach każdą z dziedzin aktywności Gminy, ale zbiorem danych statystycznych oraz innych informacji pozyskanych z zasobów Urzędu Gminy Chrzanów, przetworzonych na potrzeby tego dokumentu. Dzięki temu publikacja ta zawiera informacje pozwalające ocenić i przeanalizować różne zagadnienia, związane z rozwojem społeczno-gospodarczym Gminy Chrzanów w ostatnim roku.

Składam serdeczne wyrazy uznania i podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego dokumentu.

Zachęcam wszystkich zainteresowanych, a w szczególności mieszkańców, do lektury dokumentu.

Chrzanów, dnia 30 maja 2019 roku

Marcin Sulowski

Wójt Gminy Chrzanów

Spis treści

1. Wstęp	5
2. Ogólna charakterystyka Gminy Chrzanów.....	6
2.1. Gmina Obecnie	6
2.2. Środowisko naturalne i zabudowa	7
2.3. Formy ochrony przyrody	8
2.4. Władze Gminy	9
2.5. Uchwały podjęte w 2018 roku	10
3. Demografia, bezrobocie, aktywność społeczna.....	11
3.1. Liczba i struktura ludności	11
3.2. Poziom bezrobocia	14
4. Budżet gminy	16
4.1. Bilans dochodów i wydatków	16
4.2. Dochody	19
4.3. Wydatki.....	21
4.3.1. Wydatki inwestycyjne w 2018 roku.....	23
4.4. Zadłużenie	24
5. Działalność gospodarcza.....	26
5.1. Podmioty gospodarcze	26
5.2. Rolnictwo.....	26
6. Grunty gminy i mienie komunalne.....	28
7. Jakość i warunki życia mieszkańców	32
7.1. Wodociągi	32
7.2. Gospodarka odpadami.....	33
7.3. Usuwanie odpadów azbestowo-cementowych.....	36
7.4. Sytuacja mieszkaniowa	37
7.5. Drogownictwo.....	37
7.6. Usługi dla mieszkańców	37
8. Pomoc społeczna i bezpieczeństwo mieszkańców gminy	38
8.1. Pomoc społeczna.....	38
8.1.1. Struktura organizacyjna GOPS Chrzanów	38
8.1.2. Wydatki GOPS zrealizowane w 2018 roku.....	38
8.1.3. Realizacja zadań własnych i zleconych GOPS Chrzanów w 2018 roku.....	40
8.1.3.1. Pomoc społeczna.....	40
8.1.3.2. Świadczenia rodzinne	41
8.1.3.3. Fundusz alimentacyjny	46
8.1.3.4. Świadczenie wychowawcze (Rodzina 500+).....	47
8.1.3.5. Świadczenie „Dobry start”	48
8.1.3.6. Zespół interdyscyplinarny.....	49
8.1.3.7. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	49
8.1.3.8. Karta dużej rodziny.....	51
8.2. Ochotnicza Straż Pożarna	51
8.3. Służba zdrowia.....	52
9. Oświata	52
10. Kultura i sport.....	56
Spis tabel.....	58
Spis rysunków	58
Spis wykresów	58

1. Wstęp

Celem przygotowania niniejszego Raportu było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą oraz społeczną Gminy Chrzanów. Zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania Gminy według stanu na 31 grudnia 2018 roku.

Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe oraz jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy. Zawiera on analizę następujących obszarów działalności Gminy:

- środowisko naturalne
- demografia
- finanse gminy
- działalność gospodarcza
- warunki życia mieszkańców
- pomoc społeczna
- bezpieczeństwo publiczne
- oświata
- kultura

Analiza zgromadzonych danych pozwoliła na zidentyfikowanie atutów (silnych stron) Gminy, jak i pewnych braków oraz problemów. Stały się one podstawą procesu planistycznego, bowiem atuty są tymi elementami, na których należy bazować, planując dalszy rozwój Gminy Chrzanów. Z kolei usunięcie, bądź znowelizowanie braków i problemów to zadanie, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz przejezdnych, a więc zwiększania atrakcyjności Gminy.

Informacje zebrane i przeanalizowane w niniejszym dokumencie pochodzą z wielu źródeł i są wynikiem prac szerokiego grona osób, reprezentujących m. in.:

- Urząd Gminy Chrzanów
- Gminną Bibliotekę Publiczną w Chrzanowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie
- Gminne jednostki oświatowe
- Ochotniczą Straż Pożarną.

Dla opracowania Raportu szczególnie cenne okazały się konsultacje przeprowadzone z pracownikami Urzędu Gminy Chrzanów i jednostek jemu podległych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu.

2. Ogólna charakterystyka Gminy Chrzanów

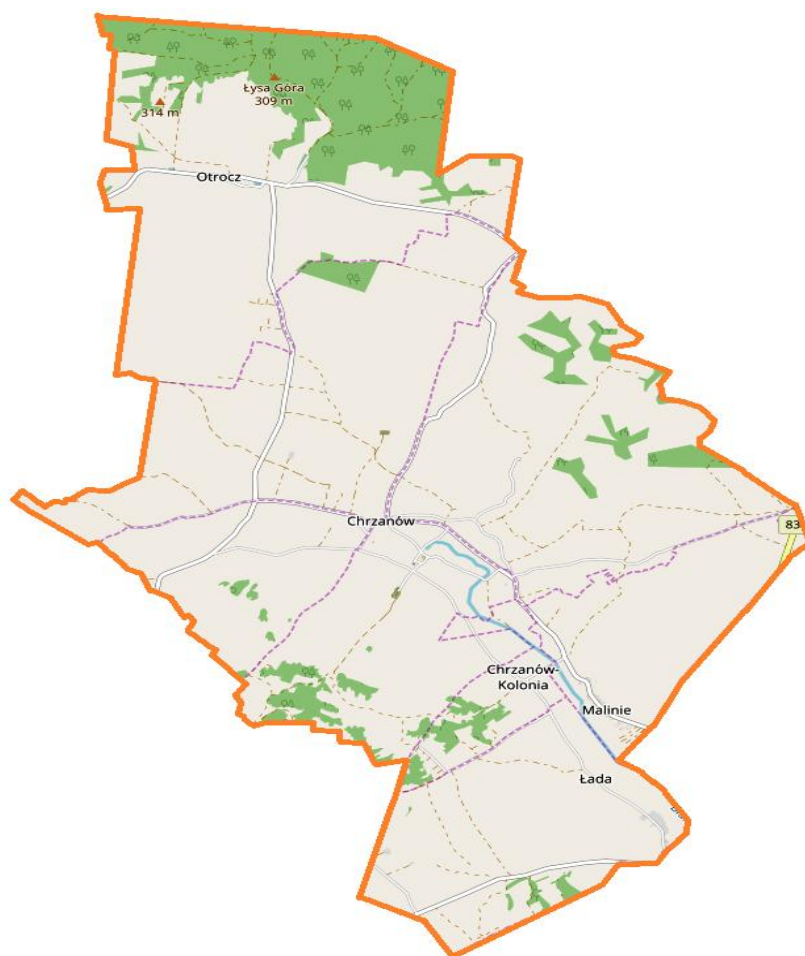
2.1. Gmina obecnie

Gmina Chrzanów jest położona w południowo-zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie janowskim (dawne województwo tarnobrzeskie).

Od północy i wschodu graniczy z gminami dawnego woj. zamojskiego: Zakrzew, Turobin i Goraj, od południa i zachodu z gminami dawnego woj. tarnobrzeskiego: Dzwola i Godziszów. Powierzchnia Gminy wynosi 72 km². Obszar gminy wykazuje zróżnicowanie hipsometryczne. Różnice wysokości względnych przekraczają 80 m. Najniżej położonym terenem jest dno doliny Białej Łady, znajdujące się na wysokości 247,6 m n.p.m., przy wschodniej granicy gminy. Najwyżej położone tereny znajdują się w północno – wschodniej części gminy – na wzgórzu przy granicy z gminą Turobin. Osiąga 328 m n.p.m.

Gmina Chrzanów usytuowana jest w północno – zachodniej części Roztocza, na malowniczym pagórkowatym terenie okraszonym pasmami lasów, w granicach obszaru chronionego krajobrazu. Poniżej znajduje się plan Gminy Chrzanów.

Rysunek 1 Plan Gminy Chrzanów

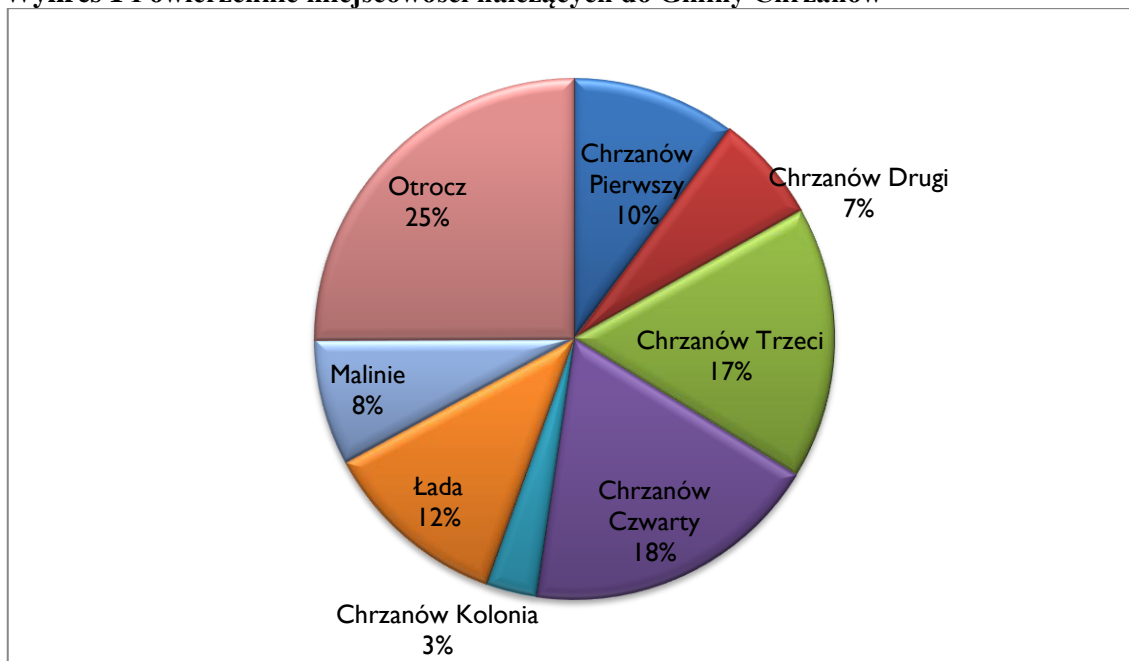

Źródło: https://www.google.com/search?q=gmina+chrzan%C3%B3w+wojew%C3%B3dztwo+lubelskie&client=firefox-d&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwio1Zn6mYbiAhURlosKHSyIBfoQ_AUIECgD&biw=1536&bih=701#imgrc=pkcKkOuzvDb6UM

W skład Gminy Chrzanów wchodzi następujące sołectwa:

- Chrzanów Pierwszy
- Chrzanów Drugi
- Chrzanów Trzeci
- Chrzanów Czwarty
- Chrzanów Kolonia
- Malinie
- Łada
- Otrocz

Wykres 1 Powierzchnie miejscowości należących do Gminy Chrzanów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

2.2. Środowisko naturalne i zabudowa

W gminie Chrzanów występują dwa typy wsi: ulicówka i wielodrożnica. Zwarta budowa po obu stronach typowa dla ulicówek występuje we wsi Łada i Malinie. Zwarta budowa wielodrożna występuje w Chrzanowie oraz w Otrocz. Pozostałe wsie mają charakter rozproszony na zasadzie kolonii. Tereny osadnicze i komunikacyjne stanowią około 3,3% powierzchni gminy.

W obszarze gminy występują stosunkowo zwarte kompleksy leśne i ze względu na ich łączną powierzchnię, wynoszącą około 650 ha, pomimo nierównomiernego rozmieszczenia, stanowią w strukturze przyrodniczej regionu ważny potencjał biomasy i terenów czynnych biologicznie a także reprezentują dużą wartość gospodarczą i użytkową dla gminy. Pomimo przekształceń antropogenicznych lasy należą do ekosystemów najbardziej zbliżonych do naturalnych, niektóre charakteryzują się znaczną stabilnością i zdolnościami homeostatycznymi. Lasy znajdujące się w północnej części gminy – w miejscowości Otrocz, są proponowane do objęcia ochroną planistyczną, a w przyszłości do włączenia do Gorajskiego Parku Krajobrazowego. Lasy i grunty leśne porastają 12,5% ogólnej powierzchni gminy. Na terenie gminy zlokalizowane są dwa cmentarze grzebalne w Otrocz i Chrzanowie.

Obszar Gminy Chrzanów leży w dorzeczu Białej Łady, która swój początek bierze w rejonie wsi Chrzanów. Po drodze zasilana jest wodą ze źródeł położonych poza granicą gminy.

Wody Białej Łady monitorowane w 2006 r. wg ogólnej 5-stopniowej klasyfikacji, zostały zaliczone do wód o zadowalającej jakości. Dolina Białej Łady na odcinku Malinie – Chrzanów jest podmokła i pocięta siecią kanałów odwadniających. Na obszarze gminy brak jest innych cieków stałych. Stosunkowo gęsta sieć dolin rozcinających lessową wierzchowinę należy do dolin suchych, którymi jedynie w okresie intensywnych opadów atmosferycznych lub w czasie roztopów mogą płynąć ciek okresowe. W północnej części gminy, we wsi Otrocz znajduje się kilka zbiorników powierzchniowych, do których w tym przypadku zaliczane są stawy. W przeszłości w oparciu o te zbiorniki rozwinęło się tutaj sadownictwo. Obecnie nie są głównym źródłem wody, ponieważ funkcjonują wodociągi. Chrzanów należy do gmin charakteryzujących się deficytem wód powierzchniowych.

Struktura ekologiczna jest modelem strefowo – pasowo – węzłowym krajobrazu określającym występowanie elementów przyrodniczych na danym terenie. Głównymi elementami charakterystycznymi dla struktury ekologicznej badanej jednostki są:

- Płaty ekologiczne – są nieliniowymi elementami w strukturze krajobrazu, różniące się między sobą typem, wielkością granic i kształtem. W gminie Chrzanów położone są w północnej części, północno – wschodniej, wschodniej oraz południowo zachodniej. W gminie Chrzanów zaliczone są do nich największe kompleksy leśne między innymi Lasy Otrocz oraz obszary przeznaczone jako obszary pod zalesienia, głównie we wschodniej części gminy.
- Wyspy ekologiczne – zajmują niewielkie powierzchniowo obszary, zaliczone są do nich małe zalesienia oraz zadrzewienia śródpolne. W gminie Chrzanów występują w centralnej części, charakteryzują się nieregularnym kształtem oraz położeniem w niedalekim sąsiedztwie.
- Korytarze ekologiczne – mają charakter liniowy, w przypadku gminy Chrzanów przebiegają przez wszystkie miejscowości. We wsi Otrocz biegnie wzdłuż łąk i jest niewielki powierzchniowo, natomiast biegnący przez wsie Chrzanów, Malinie, Łada zajmuje większy obszar i jest miejscem dogodnym do migracji zwierząt. Korytarz ten biegnie wzdłuż łąk oraz rzeki Biała Łada. Północno – wschodni obszar gminy znajduje się w strefie krajowego korytarza ekologicznego 64k Wzniesień urzędowych NW - SE.
- Węzły ekologiczne – spajają one płyty i korytarze ekologiczne, w gminie Chrzanów położony jest jeden węzeł łączący korytarz ekologiczny łąk z płatem – Lasy Otrocz.
- Bariery powierzchniowe – obniżają drożność ekologiczną systemu przyrodniczego gminy. W przypadku gminy Chrzanów zaliczamy do nich:
  - drogi przecinające poprzecznie dolinę Białej Łady
  - obustronną, ciągłą zabudowę doliny rzecznej,
  - zabudowę sfer komunikowania się poszczególnych obszarów.

2.3. Formy ochrony przyrody

Jak wynika z dokumentacji planistycznej gmina położona jest w granicach Roztoczańskiego obszaru chronionego krajobrazu. Został on utworzony Rozporządzeniem nr 44 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 roku. Obejmuje powierzchnię 20 tys. ha, położony jest w granicach powiatu janowskiego, między innymi na terenie Gminy Chrzanów. Nie ma oficjalnej mapy pokazującej przebieg granicy tego obszaru. Z dostępnych źródeł wynika, że tylko południowy kraniec miejscowości Łada nie mieści się w obszarze ochrony. Urząd Marszałkowski końcem 2017 r. podjął prace, które mają określić dokładne granice.

Obecnie zarząd nad obszarem sprawuje Dyrektor Zarządu Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie” w Janowie Lubelskim.

W Chrzanowie Koloni, położonej w południowej części gminy Chrzanów, na działce nr ewid. 214 rośnie lipa drobnolistna, mająca w obwodzie około 440 cm, ma ponad 100 lat i jest jedynym pomnikiem przyrody w gminie.

2.4. Władze gminy obecnie

Gmina Chrzanów jest podstawową jednostką lokalnego samorządu terytorialnego, powołaną do organizacji życia publicznego na swoim terytorium. Wszystkie osoby, które na stałe zamieszkują na obszarze Gminy, z mocy ustawy o samorządzie gminnym, stanowią gminną wspólnotę samorządową, realizującą swoje zbiorowe cele lokalne poprzez udział w referendum oraz poprzez swoje organy.

Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Gminy, a organem wykonawczym jest Wójt Gminy Chrzanów, który kieruje bieżącymi sprawami oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Wykonuje on swoje zadania i jest zwierzchnikiem wszystkich pracowników Urzędu, który jest jednostką organizacyjną Gminy, przy pomocy której Wójt Gminy wykonuje zadania wynikające z ustaw szczegółowych.

Rada Gminy Chrzanów składa się obecnie z 15 radnych, którzy jednocześnie wchodzi w skład następujących **Komisji Rady Gminy**:

- Komisja Rewizyjna
- Komisja Oświaty i Kultury
- Komisja Budżetu i Rozwoju Gospodarczego
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

W skład urzędu wchodzi następujące **komórki organizacyjne**:

- Wójt Gminy
- Zastępca Wójta
- Skarbnik
- Zastępca Skarbnika
- Stanowisko ds. Księgowości Budżetowej i Podatku VAT
- Stanowisko ds. Księgowości Podatkowej
- Stanowisko ds. Wymiaru Podatków i Opłat
- Stanowisko ds. Księgowości Budżetowej i Oświaty
- Stanowisko ds. Finansowych
- Stanowisko ds. Ogólnoorganizacyjnych i Kadrowych
- Stanowisko ds. Inwestycji, Zamówień Publicznych i Drogownictwa
- Stanowisko ds. Planowania Przestrzennego i Podziału Nieruchomości
- Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego/ Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych
- Stanowisko ds. Ewidencji Ludności i Działalności Gospodarczej
- Stanowisko ds. Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami
- Stanowisko ds. Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami
- Stanowisko ds. Ochrony Danych Osobowych i Zbiorowego Zaopatrzenia w Wodę
- Informatyk
- Pomoc administracyjna
- Kierowca ciągnika - Robotnik gospodarczy
- Sprzątaczką
- Konserwator wodociągu

Do **jednostek organizacyjnych** gminy należą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzanowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Chrzanowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Otroczcu

2.5. Uchwały podjęte przez Radę Gminy Chrzanów w 2018 roku

- XXXIV/162/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej
- XXXIV/163/18 w sprawie uchwały budżetowej na 2018 rok
- XXXIV/164/18 w sprawie poręczenia przez Gminę Chrzanów zobowiązań bankowych zaciągniętego przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Leśny Krąg” z siedzibą w Janowie Lubelskim
- XXXIV/165/18 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020
- XXXIV/166/18 w sprawie podziału Gminy Chrzanów na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu
- XXXIV/167/18 w sprawie podziału Gminy Chrzanów na obwody głosowania i ustalenia ich granic, numerów i siedzib obwodowych komisji wyborczych
- XXXV/169/18 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania
- XXXV/170/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej
- XXXV/171/18 w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 rok
- XXXVI/173/18 w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody na terenie Gminy Chrzanów w celu przekazania go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu
- XXXVI/174/18 w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Chrzanów w 2018 roku
- XXXVI/175/18 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania pomocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
- XXXVI/176/18 w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chrzanów
- XXXVI/177/18 w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Wójta Gminy Chrzanów z wykonania budżetu za 2017 rok
- XXXVI/178/18 w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy z tytułu wykonania budżetu za 2017 rok
- XXXVI/179/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej
- XXXVI/180/18 w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 rok
- XXXVII/181/18 w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Chrzanów
- XXXVII/182/18 w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 rok
- XXXVIII/183/18 w sprawie określenia tygodniowego, obowiązkowego wymiaru godzin dla pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów i doradców zawodowych w szkołach prowadzonych przez Gminę Chrzanów
- XXXVIII/184/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej
- XXXVIII/185/18 w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 rok
- XXXIX/186/18 w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy
- XXXIX/187/18 w sprawie ustalenia na terenie Gminy Chrzanów odstępstwa od zakazu sprzedawania napojów alkoholowych w miejscach publicznych

- XL/191/18 w sprawie rocznego programu współpracy gminy Chrzanów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w 2019 roku
- XL/192/18 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej
- XL/193/18 w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy Chrzanów
- I/1/18 w sprawie stwierdzenia wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Chrzanów
- I/2/18 w sprawie stwierdzenia wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Chrzanów
- II/3/18 w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Chrzanów
- II/4/18 w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczania podatku rolnego na 2019 rok
- II/5/18 w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie Gminy Chrzanów
- II/6/18 w sprawie ustalenia Statutu Gminy Chrzanów
- II/7/18 w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Chrzanów
- II/8/18 w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Chrzanów
- II/9/18 w sprawie powołania Komisji Budżetu i Rozwoju Gospodarczego Rady Gminy Chrzanów
- II/10/18 w sprawie powołania Komisji Oświaty i Kultury Rady Gminy Chrzanów
- II/11/18 w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 rok
- III/12/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej
- III/13/18 w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok
- III/14/18 w sprawie uchwalenia programu osłonowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
- III/15/18 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnego przyznania pomocy w formie zasiłku celowego realizowanego jako świadczenie pieniężne za zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielone w formie posiłku lub świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
- IV/16/18 w sprawie udzielenia pomocy finansowej powiatowi janowskiemu
- IV/17/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej
- IV/18/18 w sprawie uchwały budżetowej na 2019 rok
- IV/19/18 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej
- IV/20/18 w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok
- IV/21/18 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

3. Demografia, bezrobocie

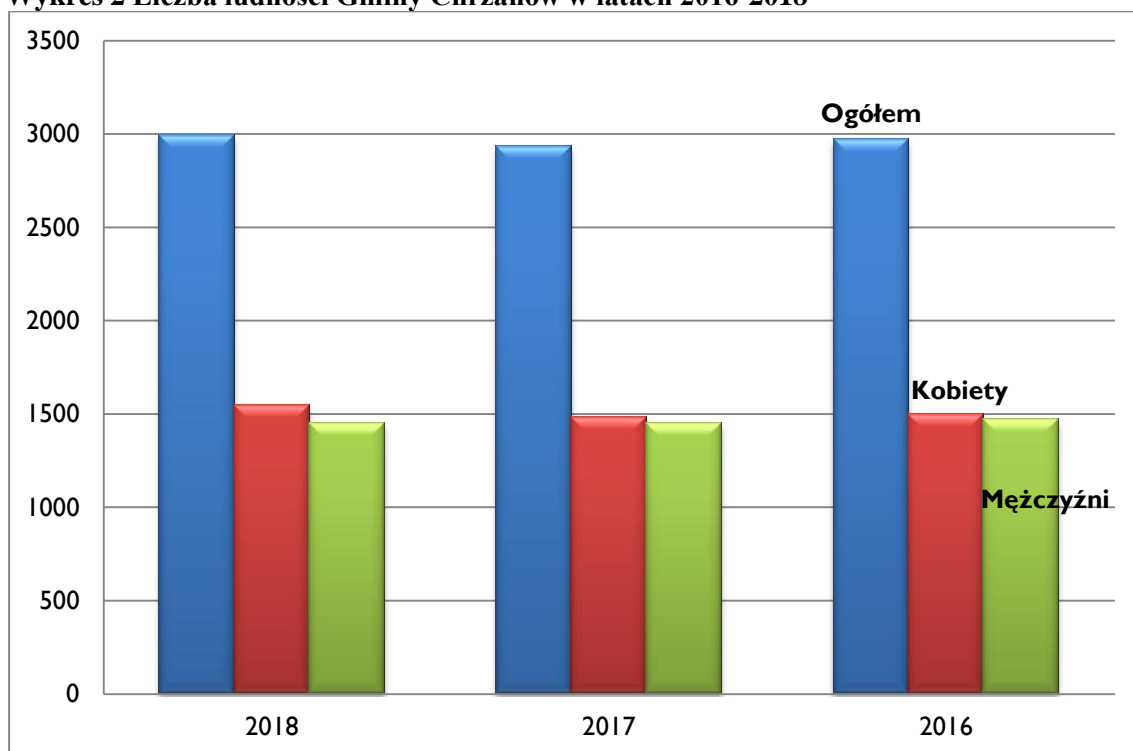
3.1. Liczba i struktura ludności

W Gminie Chrzanów w 2018 roku zameldowanych było 2.993 osób. W strukturze mieszkańców dostrzegalna jest niewielka przewaga kobiet (51,69%) nad mężczyznami (48,31%), co stanowi relację identyczną do powszechnie występującej struktury. Wielkość populacji Gminy oraz jej strukturę według płci przedstawiono na poniższym wykresie.

Analizując poniższe wykresy można zauważyć, iż największy poziom zamieszkania na terenie Gminy Chrzanów wystąpił w roku 2018, w latach wcześniejszych liczba ta była nieznacznie mniejsza: o 59 osób w 2017 oraz o 24 osób w 2016 roku względem roku 2018, aczkolwiek utrzymująca się na zbliżonym poziomie.

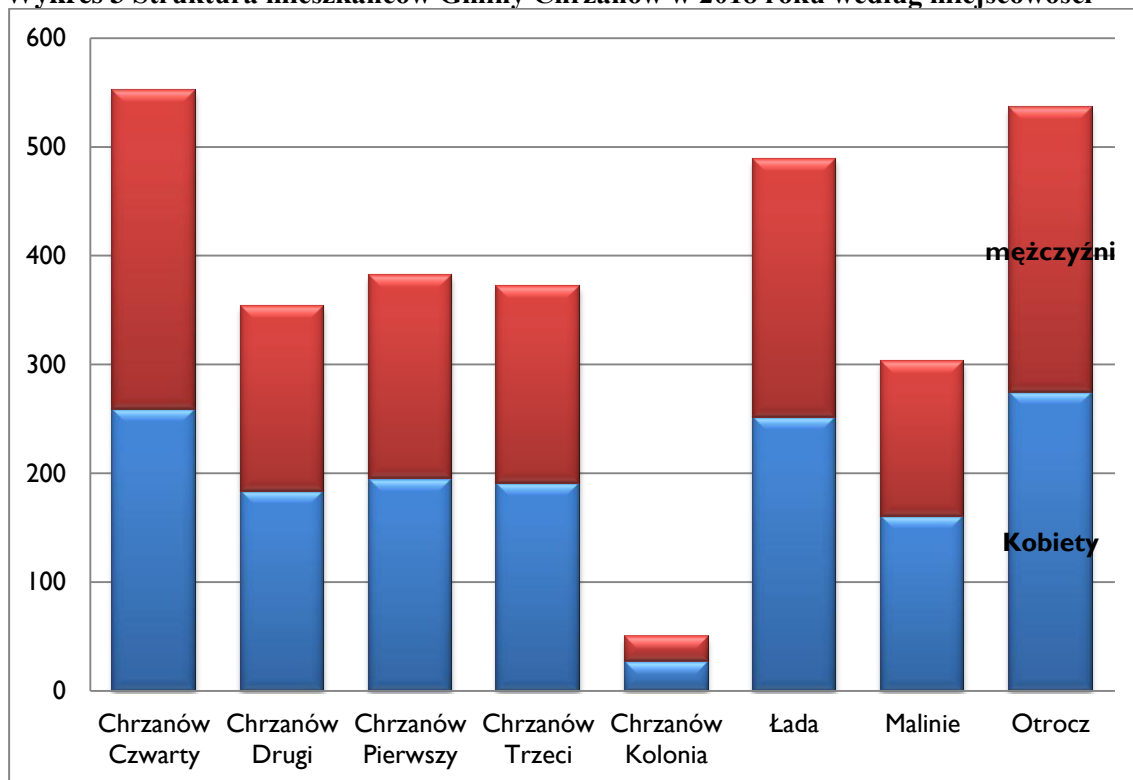
Analizując strukturę ludności w podziale na miejscowości, zauważalne jest największe zamieszkania w miejscowości Chrzanów Czwarty oraz Otrocz, najmniejsze w miejscowości Kolonia Chrzanów. W każdej z miejscowości przeważająca jest liczba kobiet nad mężczyznami.

Wykres 2 Liczba ludności Gminy Chrzanów w latach 2016-2018

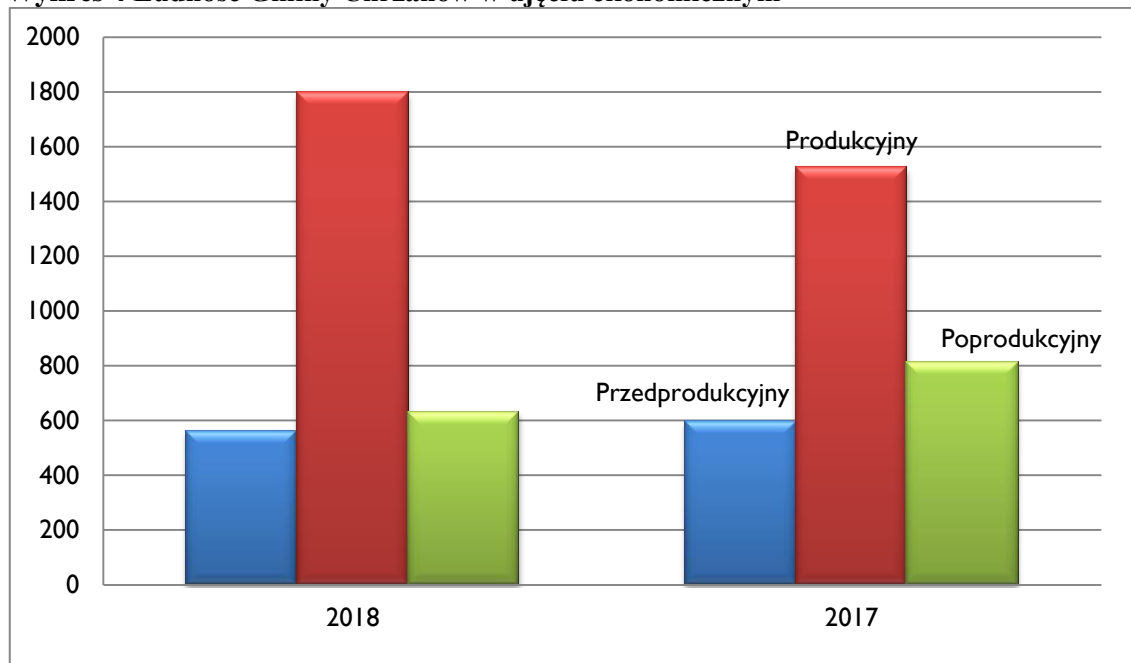
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Wykres 3 Struktura mieszkańców Gminy Chrzanów w 2018 roku według miejscowości

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

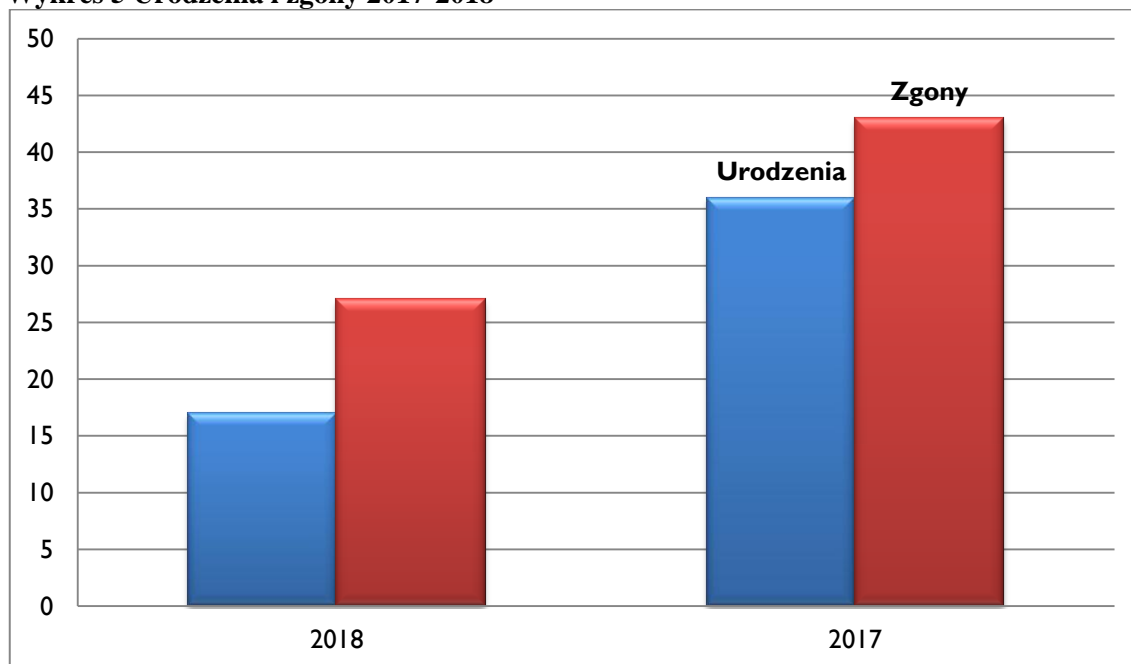
Wykres 4 Ludność Gminy Chrzanów w ujęciu ekonomicznym

Źródło: opracowanie własne na podstawie Danych Urzędu Gminy.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat, największe różnice – wzrost dostrzec można w udziale osób w wieku produkcyjnym 275 osób i spadek osób w wieku poprodukcyjnym o 181 osób oraz nieznaczny spadek osób w wieku przedprodukcyjnym o 35 osób. W Gminie Chrzanów zauważalny jest ujemny przyrost naturalny wynoszący w 2017 roku -7 oraz w 2018 roku -10.

Wykres 5 Urodzenia i zgony 2017-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

3.2. Poziom bezrobocia

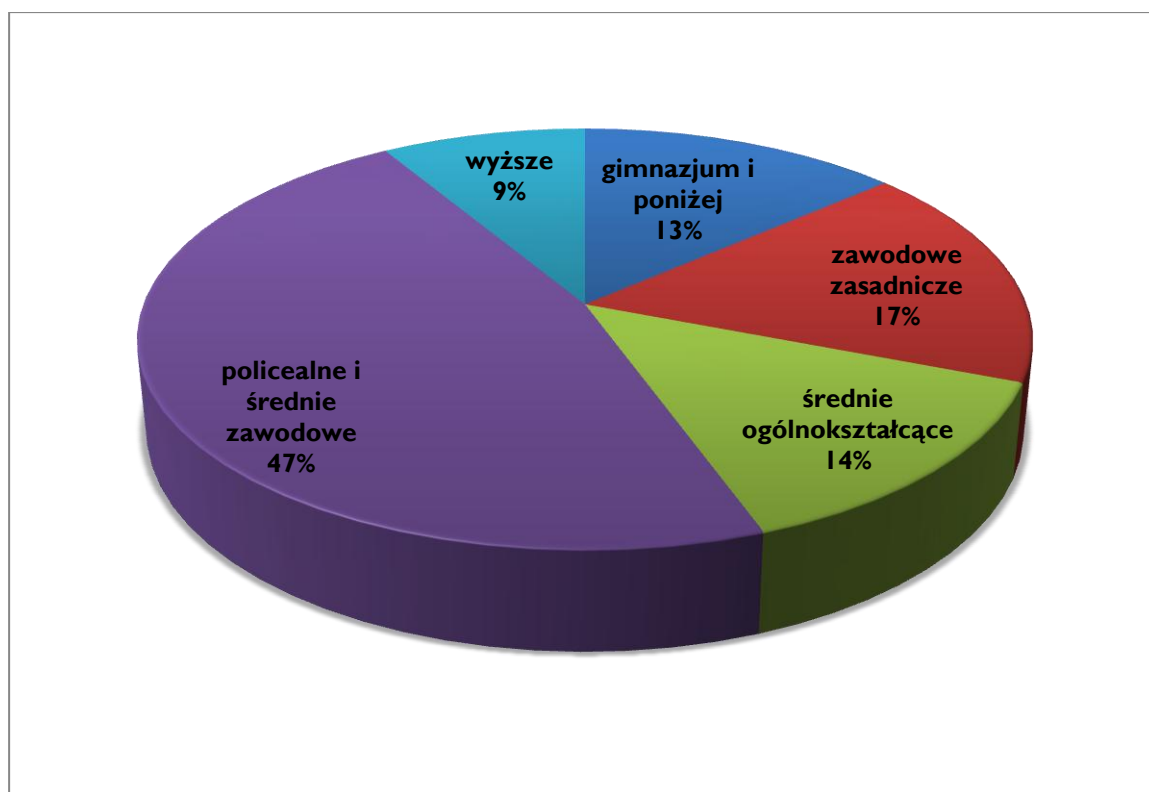
Sytuacja na rynku pracy stanowi odbicie obecnej sytuacji gospodarczej w kraju i w Europie. Po kryzysie okresu przemian, sytuacja na rynku pracy stopniowo się poprawiała do roku 2009, kiedy to miała miejsce fala kryzysu gospodarczego w Stanach Zjednoczonych oraz Europie Zachodniej.

Obecnie rynek pracy w Polsce ulega stopniowej stabilizacji i poprawie. Stopa bezrobocia w kraju w 2018 roku wyniosła 5,9%, w województwie lubelskim 8,0%, w powiecie janowskim 8,5%, w gminie Chrzanów 6,4%.

Tabela 1 Porównanie bezrobocia w Gminie Chrzanów na początku i na końcu roku 2018

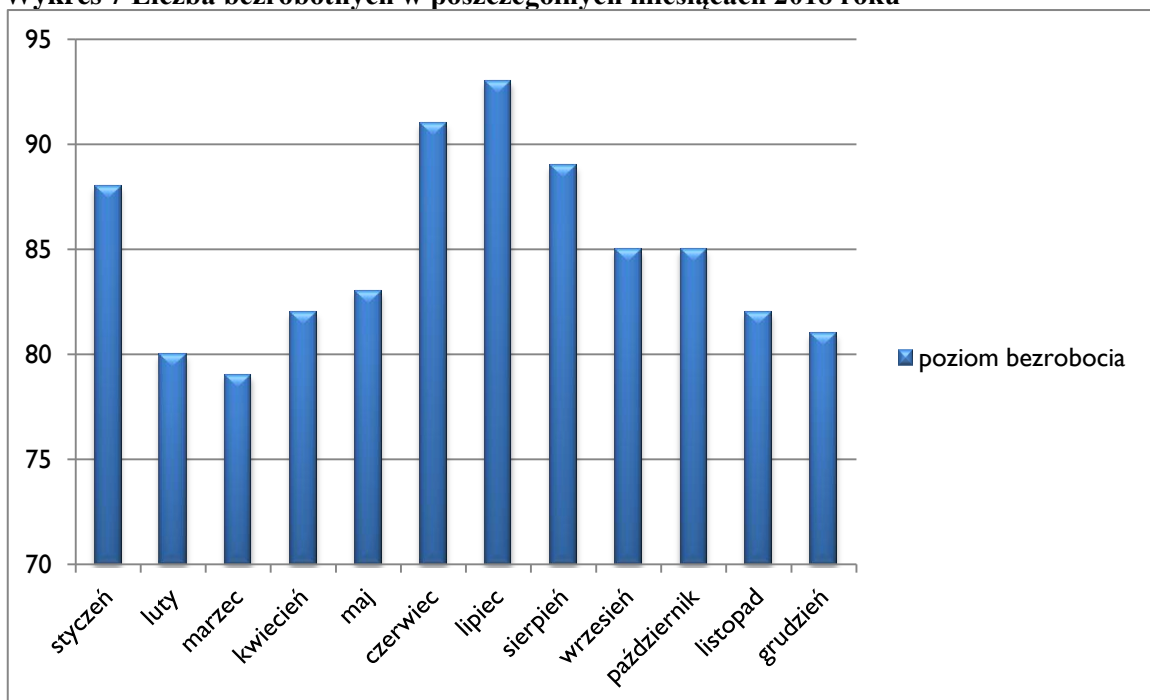
	Liczba bezrobotnych na początku roku 2018	Liczba bezrobotnych na koniec roku 2018
Kobiety	43	38
Mężczyźni	45	43
Osoby do 25 roku życia	36	32
Osoby powyżej 55 roku życia	1	1
Ogółem	88	81

Wykres 6 Wykształcenie osób bezrobotnych w Gminie Chrzanów

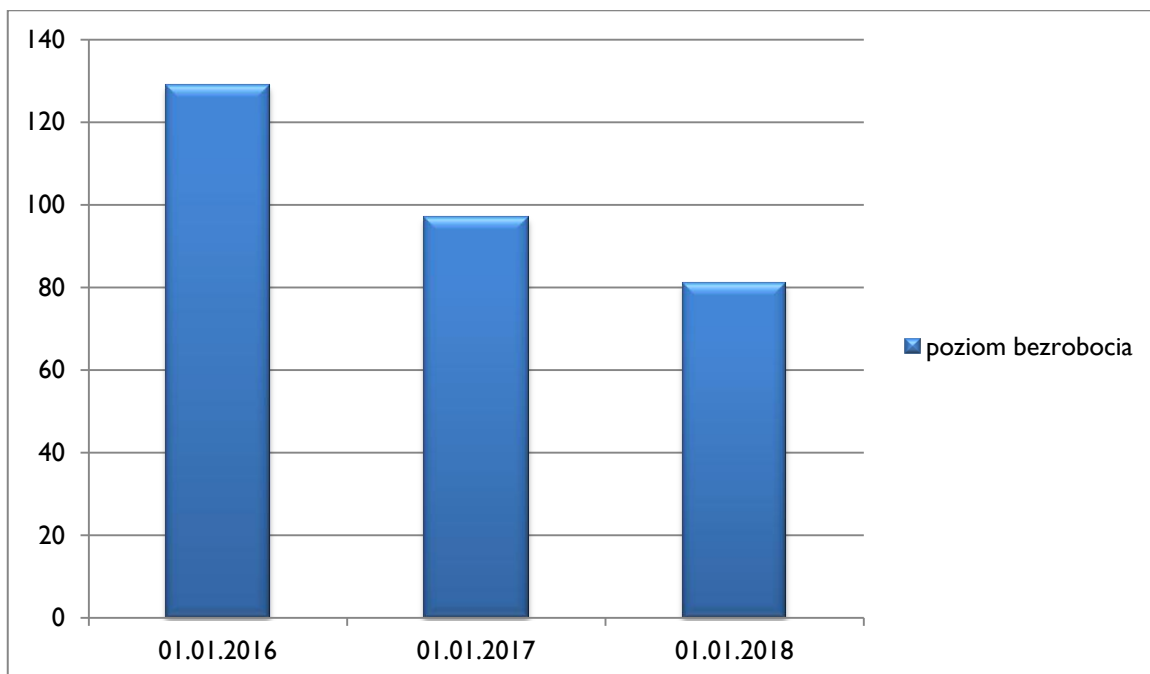
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Janowie Lubelskim.

Wykres 7 Liczba bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Janowie Lubelskim.

Wykres 8 Liczba bezrobotnych w poszczególnych latach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Janowie Lubelskim.

4. Budżet Gminy

4.1. Bilans dochodów i wydatków

Budżet Gminy stanowi bilans jej dochodów i wydatków. Układ wydatków i dochodów Gminy Chrzanów na przestrzeni ostatnich lat przedstawiono na poniższym wykresie. Informacja dotycząca finansów gminy Chrzanów sporządzona została w oparciu o sprawozdania budżetowe.

Dochody budżetu Gminy Chrzanów zostały wykonane w kwocie 12.773.440,31 zł. Dochodami budżetu są: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gmin, zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Wydatki budżetu Gminy Chrzanów na koniec 2018 roku wyniosły 12.933.291,65 zł. Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez gminę. W wielkości poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań powierzonych gminie do wykonania. W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki na finansowanie oświaty, pomocy społecznej i rodziny.

Gmina ponosi również wydatki bieżące w zakresie gospodarki komunalnej, która obejmuje m. in. ochronę środowiska, utrzymanie dróg, oświetlenie ulic, gospodarowanie odpadami.

Plan dochodów wykonano na dzień 31.12.2018 roku w 97,46 % tj. na kwotę 12.773.440,31zł, a wydatki w wysokości 12.933.291,65 zł, co stanowiło 97,69 % planu, co oznaczało deficyt budżetowy w kwocie 159.851,34 zł. Na dzień 31.12.2018 r. stan zadłużenia Gminy wynosił 2.064.775,00zł.

Pozyskane środki zewnętrzne w kwocie 959.640,50 zł. stanowią jedno z dodatkowych, a przy tym bardzo istotnych źródeł finansowania działalności. Wpływają na zwiększenie potencjału inwestycyjnego, przez co traktowane są one jako istotny czynnik rozwoju lokalnego. Gmina pozyskała dofinansowanie zewnętrzne (dotacje) głównie na działania związane z infrastrukturą drogową, gospodarką mieszkaniową (straże).

Na niepełną realizację dochodów gminy mają duży wpływ nieuregulowane należności. Zgodnie ze sprawozdaniem Rb 27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 roku stan należności ogółem wynosi 170.506,14zł, z czego zaległości (należności wymagalne na dzień 31 grudnia 2018 r.) wynoszą 165.150,08zł i są niższe od zaległości roku poprzedniego o kwotę 44.887,16zł.

Z tytułu opłaty za dostarczoną wodę zadłużenie wynosi 20.691,29 zł i jest wyższe o 2609,11zł w stosunku do roku 2017. Zadłużenie wzrasta mimo stosowania wielu sposobów na wyegzekwowanie należności. Podjęto działania zmuszające do zapłaty należności za dostawę wody tj. w 2018 roku wysłano 117 wezwań do zapłaty. Na dzień 31 grudnia 2018 roku w rejestrze figuruje 6 osób, które zostały skierowane do Komornika sądowego.

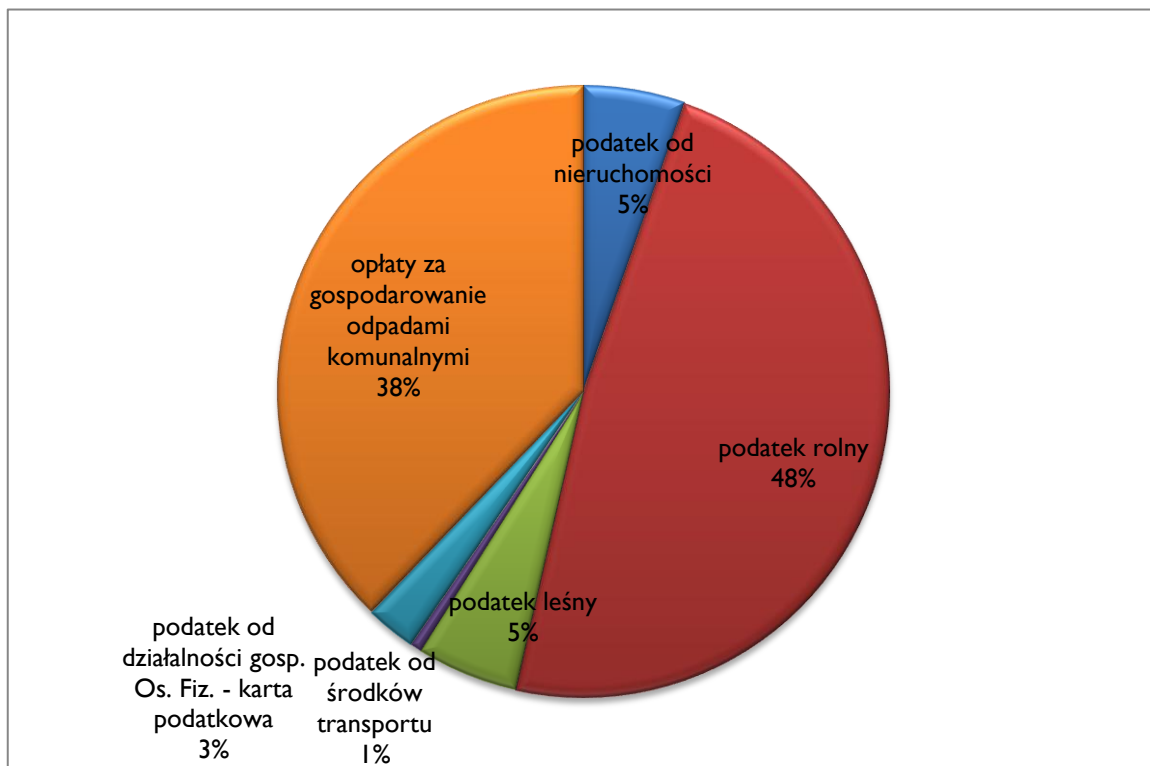
Z ogólnej kwoty zaległości w gospodarce mieszkaniowej (czynsze za lokale mieszkalne i użytkowe) przypada kwota 76,00zł i jest niższa o 6.247,40zł w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2018 roku wystawiono 9 wezwań do zapłaty o wyegzekwowanie należności.

Znaczną i traktowaną odrębnie kwotę zaległości stanowią zaległości z tytułu alimentów, które wynoszą już 77.916,03zł, co stanowi 47,08% ogółu zaległości. Egzekucja zaległości z tytułu – należności za wodę oraz opłat czynszowych – jest trudna z uwagi na sytuację materialną dłużników i kosztowna ze względu na konieczność wszczęcia postępowania sądowego.

Zaległości z tytułu podatków i opłat wynoszą 66.466,76 zł, co stanowi 40,25% ogółu zaległości. Powstałe w ciągu roku nadpłaty podatkowe wynoszą 3.203,30zł. Poniższe zestawienie obrazuje źródła powstania zaległości i nadpłat w podatkach i opłatach lokalnych.

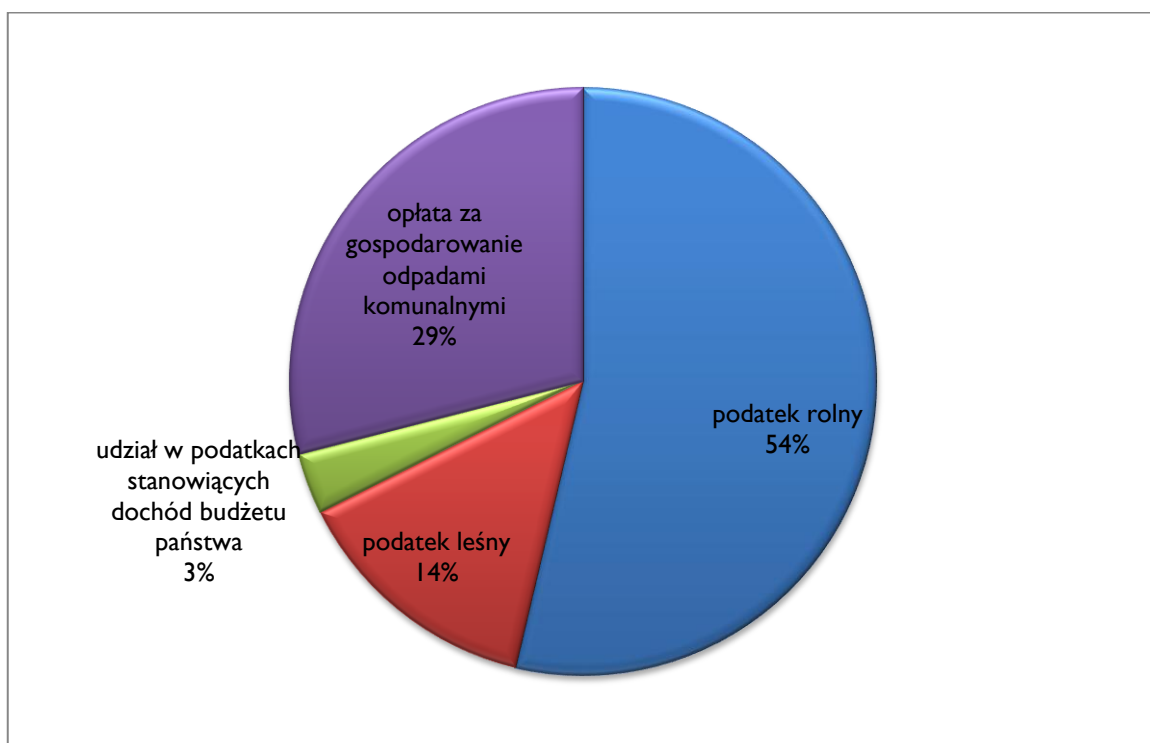

Wykres 9 Zaległości w 2018 roku

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Wykres 10 Nadpłaty w 2018 roku

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Tabela 2 Zaległości i nadpłaty w Gminie Chrzanów w 2018 roku

Wyszczególnienie	Zaległości	Nadpłata
podatek od nieruchomości	3.567,00	1,00
podatek rolny	32.022,93	1.715,30
podatek leśny	3.567,50	444,80
podatek od środków transportowych	403,00	8,20
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacony w formie karty podatkowej	1.764,00	0
podatek od czynności cywilno-prawnych	0,02	0
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	0	108,00
opłaty z tytułu odbiorów odpadów	25.142,31	926,00
Razem	66.466,76	3.203,30

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok.

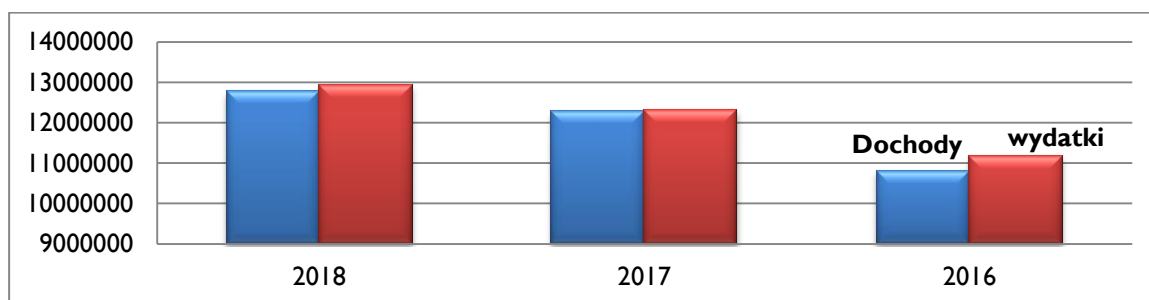
W odniesieniu do zaległości podatkowych prowadzono postępowanie egzekucyjne. W 2018 roku wystawiono 77 upomnień na kwotę 45.896,60zł, wysłano do Urzędu Skarbowego 2 szt. tytułów wykonawczych na kwotę 59.832,10zł, z czego ściągnięto 53.087,80 zł - jako należność główną oraz 6.744,30zł tytułem odsetek.

Powstałe zaległości wynikają z trudnej sytuacji podatników. Na przestrzeni ostatnich lat warunki finansowe u tych podatników nie uległy zmianie, zwłaszcza gdy w gminie nie występują dodatkowe źródła dochodu. Większość gospodarstw zalegających z płatnościami podatników to gospodarstwa o niewielkiej powierzchni, wygospodarowane dochody przeznaczają na zaspokojenie potrzeb bytowych. U części podatników trudna sytuacja finansowa spowodowana jest niezaradnością życiową a także zdarzeniami losowymi.

Wszystkim podatnikom posiadającym zaległości wystawiono tytuły wykonawcze i przesłano do urzędu skarbowego ,bądź pozwy do Sądu w sytuacji zaległości za wodę. Jednakże z uwagi na wyżej opisaną sytuację podatników część jest zwrócona z załączonymi protokołami nieściągalności.

Wskazane wyżej nadpłaty podatku w kwocie 3.203,30zł wynikają z faktu zapłacenia podatku za rok 2018 bez złożenia stosownej deklaracji podatkowej lub w większej wysokości. Podatek rolny liczony wg średniej ceny żyta ogłoszonej przez Prezesa GUS , która na rok 2018 wynosiła 52,49 zł. Rada Gminy podjęła uchwałę o obniżeniu ceny żyta do wyliczenia podatku rolnego.

W 2018r. skutki obniżenia górnych stawek podatkowych wyniosły 553.326,55 zł, skutki udzielonych ulg i zwolnień wyniosły 108.697,59 zł, skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy za okres sprawozdawczy: umorzenie zaległości podatku 769,00 zł, rozłożeniem na raty i odroczeniem terminu płatności 0.00 zł.

Wykres 11 Dochody i wydatki Gminy Chrzanów w latach 2016-2018

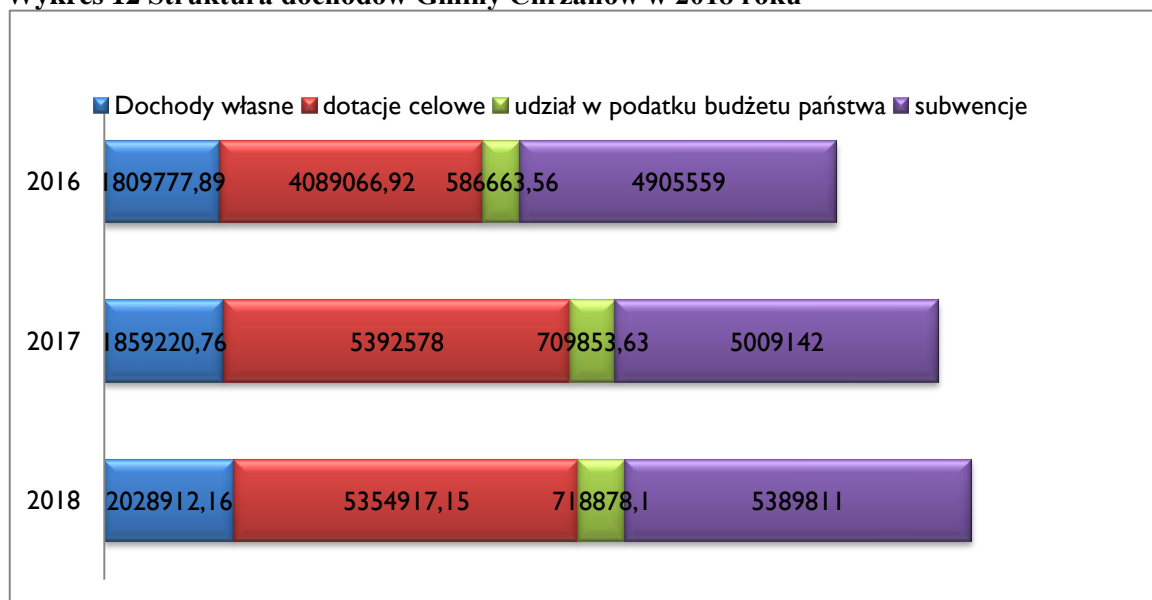
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

4.2. Dochody

Z analizy danych wynika, że największą część dochodów Gminy stanowiły subwencje wynoszące 5.389.811,00 zł co stanowi 42,20% ogółu zrealizowanych dochodów, w tym: część oświatowa w wysokości 2.614.446,00 zł co stanowi 20,47% ogółu zrealizowanych dochodów, subwencję ogólną w wysokości 2.743.940,00 zł, co stanowi 21,48% ogółu zrealizowanych dochodów, część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin w wysokości 31.425,00 zł, co stanowi 0,25% ogółu zrealizowanych dochodów. Na drugim miejscu są udziały, podatki i opłaty lokalne, dotacje, środki pozabudżetowe na zadania bieżące, następnie udziały w podatkach budżetu Państwa, środki na realizację inwestycji oraz pozostałe dochody.

Największe przyrosty dochodów nastąpiły w grupach: dotacje i środki pozabudżetowe (bardzo duży wzrost w związku z przejściem przez samorząd zadań związanych z realizacją świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych 500+).

Wykres 12 Struktura dochodów Gminy Chrzanów w 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Chrzanów.

Udział dochodów własnych Gminy w jej łącznych dochodach w roku 2018 został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 3 Dochody ogółem wykonane a dochody własne budżetu Gminy

Rok	Dochody ogółem wykonane (zł)	Dochody własne wykonane (zł)	Procentowy udział
2018	12.773.440,31	2.028.912,16	15,88%
2017	12.260.940,76	1.859.770,76	15,16%
2016	10.804.403,81	1.809.779,89	16,75%

Źródło: opracowanie własne na podstawie dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Tabela 4 Udział podatków i opłat lokalnych w dochodach ogółem Gminy

Rok	Dochody ogółem	Podatki i opłaty lokalne	Procentowy udział
2018	12.773.440,31	977.048,72	7,65%
2017	12.260.940,76	846.886,58	6,91%
2016	10.804.403,81	883.344,01	8,16%

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych zamieszkujących na terenie gminy został przekazany gminie w wysokości 717.543,00 zł. Ustalono zostały przez Ministra Finansów i są wyższe od zakładanych o kwotę 42.874,00 zł i wyższe w stosunku do roku 2017 o 9.344,00 zł.

Subwencje

Subwencje stanowią jedno z istotnych źródeł dochodów budżetowych Gminy. W tej grupie największy udział stanowi subwencja oświatowa, której udział waha się w granicach 42,20 % . Z uwagi na niezbyt wysokie dochody, Gmina otrzymywała subwencję równoważącą, jednak to subwencja oświatowa stanowiła główną część subwencji ogólnej. Zaznaczyć należy, że subwencja oświatowa w 2018 roku pokryła tylko 68,23% wydatków w Dziale Oświata i wychowanie (pozostałą część wydatków zrealizowano ze środków budżetu gminy).

Tabela 5 Struktura subwencji Gminy Chrzanów w 2018 roku

Wyszczególnienie	2018	2017	2016
Subwencja oświatowa	2.614.446,00	2.491.150,00	2.671.715,00
Subwencja ogólna	2.742.940,00	2.517.992,00	2.233.844,00
Subwencja równoważąca	31.425,00	-	-
Razem subwencje	5.389.811,00	5.009.142,00	4.905.559,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Pozostałe dochody

Poziom tej grupy dochodów budżetowych w analizowanym okresie wyniósł 332.965,34 zł. Udział tej grupy dochodów w dochodach ogólnych wykonanych Gminy kształtował się w przedziale 2,61%.

Najważniejszymi źródłami pozostałych dochodów w roku 2018 były:

- zezwolenia na sprzedaż alkoholu - 32.596,75 zł
- wpływy z opłaty skarbowej – 11.570,00 zł
- wpływy z usług – 261.814,92 zł
- różne dochody – 10.450,00 zł

Tabela 6 Struktura dochodów z majątku Gminy

Wyszczególnienie	2018	2017	2016
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	49.946,85	37.532,80	41.161,24
Zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste	25,92	25,92	25,92
Opłaty, odsetki, usługi i inne	470,82	37,47	42,14
Razem	50.443,59	37.596,19	41.229,30
Dochody ogółem	12.773.440,31	12.260.940,86	10.804.403,81
Stosunek % do dochodu budżetu	0,39%	0,31%	0,38%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Dochody z majątku Gminy do ogólnych dochodów wykonanych Gminy 0,39%: były to dochody łącznie 50.443,59 zł.

Źródłami dochodów w tej grupie są przede wszystkim dochody z najmu i dzierżawy w kwocie 49.946,85 zł.

Środki na realizację inwestycji

Gmina uzyskała w analizowanym okresie środki z budżetu państwa, które wyniosły 959.640,50zł, z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie 585.480,00zł. z przeznaczeniem na realizację zadania pt: „Odbudowa drogi gminnej nr 108844Lw miejscowości Chrzanów Pierwszy od km 0 +640 do km 1 + 490 i od km 2 + 150 do km 2+ 290, uszkodzonej w wyniku gwałtownego spływu wód opadowych w 2016 roku”, 58.000,00 zł na „utwardzenie dna i odwodnienie wąwozu lessowego w ciągu drogi gminnej nr 108849L os km 0+00 do km 0+225 w miejscowości Chrzanów Pierwszy”, 235.000,00 zł - „odbudowa drogi gminnej nr 108775L od km 0+842 do km 1+532 w miejscowości Chrzanów Trzeci, uszkodzonej w wyniku gwałtownego spływu wód opadowych w 2016 r.” 11.160,50 zł – dotacja celowa otrzymana z pomocy finansowej udzielonej między j. s. t. na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych, 70.000,00 zł – dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień między j. s. t.

4.3. Wydatki

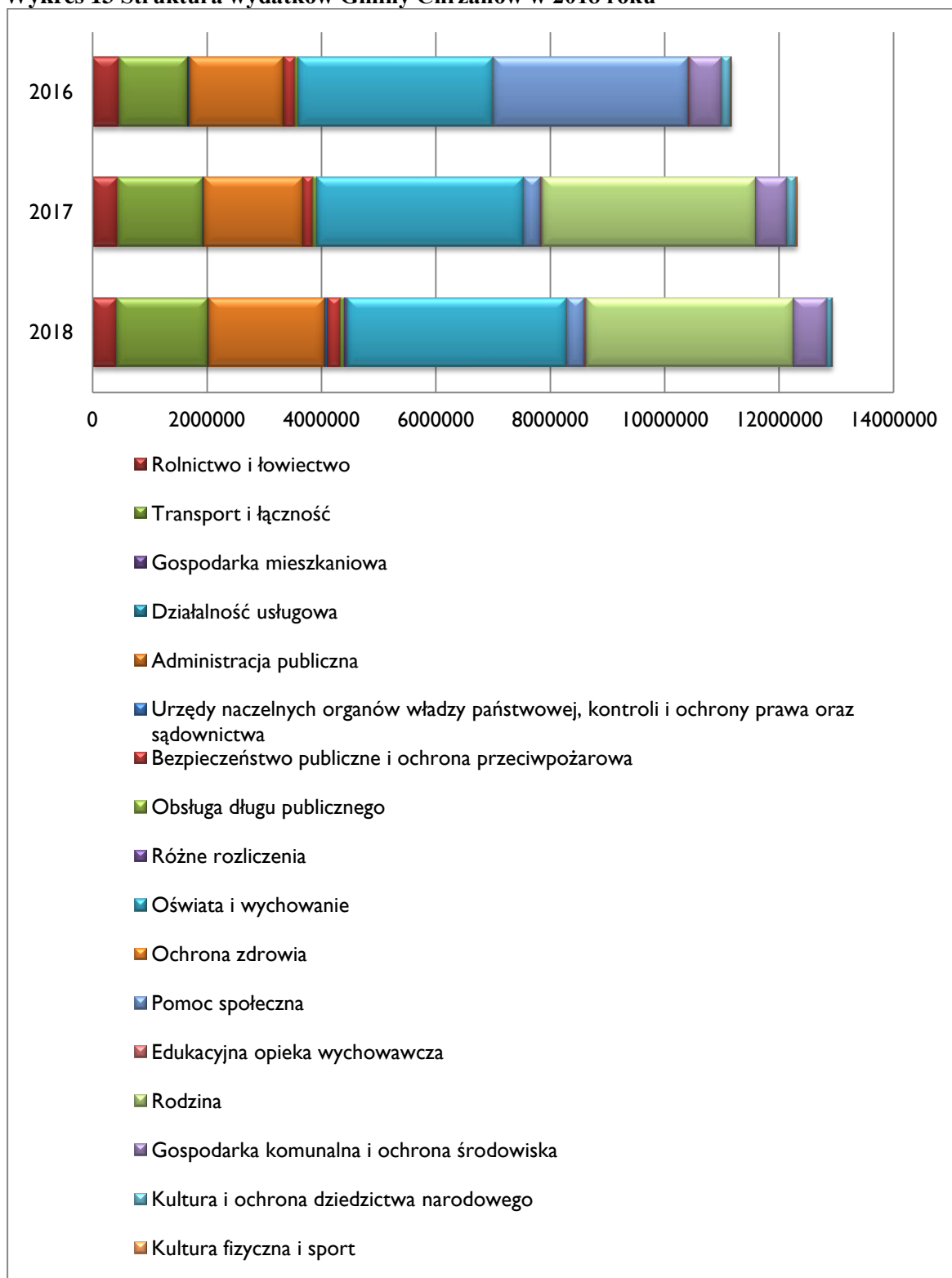
Sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu gminy zamyka się po stronie wydatków kwotą 12.933.291,65 zł, co stanowi 97,69% realizacji planu rocznego. Wydatki we wszystkich działach, rozdziałach, paragrafach zostały zrealizowane do wysokości limitu wydatków określonych planem finansowym.

Tabela 7 Wydatki Gminy Chrzanów

Kategoria	2018	2017	2016
Rolnictwo i łowiectwo (010)	434.865,54	441.133,68	466.856,37
Transport i łączność (600)	1.587.475,75	1.481.529,78	1.203.568,02
Gospodarka mieszkaniowa (700)	15.500,00	11.700,00	20.787,00
Działalność usługowa (710)	10.000,00	12.250,00	27.828,00
Administracja publiczna (750)	2.020.593,85	1.732.974,53	1.625.132,14
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa (751)	48.197,14	649,00	4.433,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (754)	216.794,20	173.355,72	196.955,21
Obsługa długu publicznego (757)	69.369,10	72.645,11	55.856,43
Różne rozliczenia (758)	59.236,00	0,00	0,00
Oświata i wychowanie (801)	3.831.864,99	3.605.327,59	3.400.336,08
Ochrona zdrowia (751)	10.626,43	11.693,97	12.477,50
Pomoc społeczna (852)	307.887,40	290.472,13	3.398.150,66
Edukacyjna opieka wychowawcza (854)	38.123,69	32.082,31	27.156,89
Rodzina (855)	3.605.482,01	3.729.949,61	0,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (900)	589.314,60	553.885,88	562.867,56
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (921)	84.730,95	143.301,22	154.695,87
Kultura fizyczna i sport (926)	3.230,00	33.365,00	17.120,00
Wydatki ogółem	12.933.291,65	12.326.315,53	11.174.220,73
Wydatki inwestycyjne	1.568.215,77	1.421.784,50	1.159.164,42
Stosunek wydatków inwestycyjnych do wydatków ogółem	12,13%	11,53%	10,37%

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania Gminy Chrzanów z wykonania budżetu

Wykres 13 Struktura wydatków Gminy Chrzanów w 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

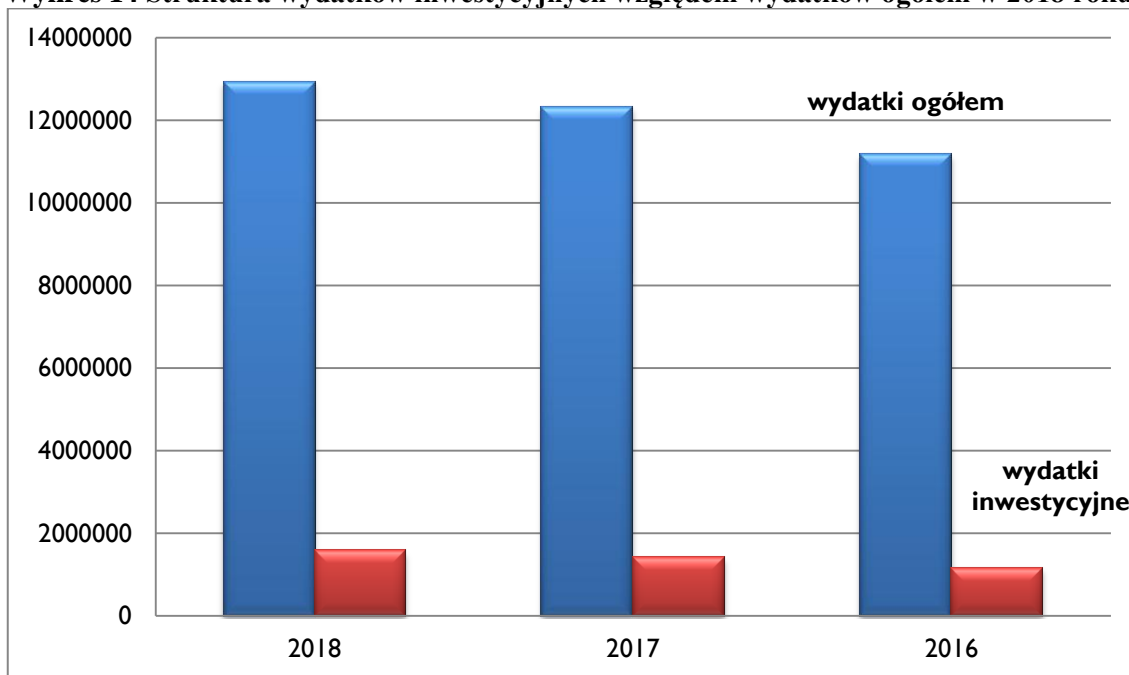
Na podstawie przedstawionych danych można zauważyć, iż struktura wydatków w badanych latach kształtowała się na zbliżonym poziomie. Ogółem wydatki wzrosły 1.759.070,92 zł (wzrost o około 15,74%). Nastąpił wzrost wydatków na administrację publiczną o około

24,33%. W roku 2017 oraz 2018 wystąpiły wydatki w rozdziale „rodzina”, które nie występowały w roku 2016, nowy rozdział powstał przede wszystkim ze względu na program 500+.

4.3.1. Wydatki inwestycyjne

Poziom wydatków inwestycyjnych w porównaniu do całkowitych wydatków budżetowych obrazuje poniższy wykres.

Wykres 14 Struktura wydatków inwestycyjnych względem wydatków ogółem w 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Na podstawie opracowania, zauważyć można tendencję wzrostową wydatków inwestycyjnych realizowanych przez Gminę Chrzanów. Wydatki inwestycyjne w roku 2018 prezentowały się następująco:

- Parking przy drodze gminnej Nr 108844L – Chrzanów pierwszy – 36.030,00 zł
- Projekt na drogę Nr 108807L – Chrzanów Czwarty – 25.000,00 zł
- Parking przy drodze gminnej Nr 108780L – Otrocz – 36.720,00 zł
- Przebudowa drogi gminnej Nr 108864L – Otrocz – 123.840,00 zł
- Przebudowa wąwozu lessowego Nr 108849L – Chrzanów Pierwszy – 120.780,56 zł
- Przebudowa drogi gminnej Nr 108775L – Chrzanów Trzeci – 306.994,08 zł
- Przebudowa drogi gminnej Nr 108844L – Chrzanów Pierwszy – 739.230,00 zł
- Chodnik przy remizie OSP Otrocz – 62.495,13 zł
- Remont budynku OSP Otrocz – 19.440,00 zł
- Projekt przebudowy kotłowni w budynku szkoły podstawowej w Ładzie – 27.000,00 zł
- Zakup kosiarki do szkoły podstawowej w Chrzanowie – 12.999,00 zł
- Dokumentacja techniczna „Budowa siłowni zewnętrznej” – 1.230,00 zł
- Budowa oświetlenia ulicznego w Maliniu 1 etap – 41.820,00 zł.

4.4. Zadłużenie

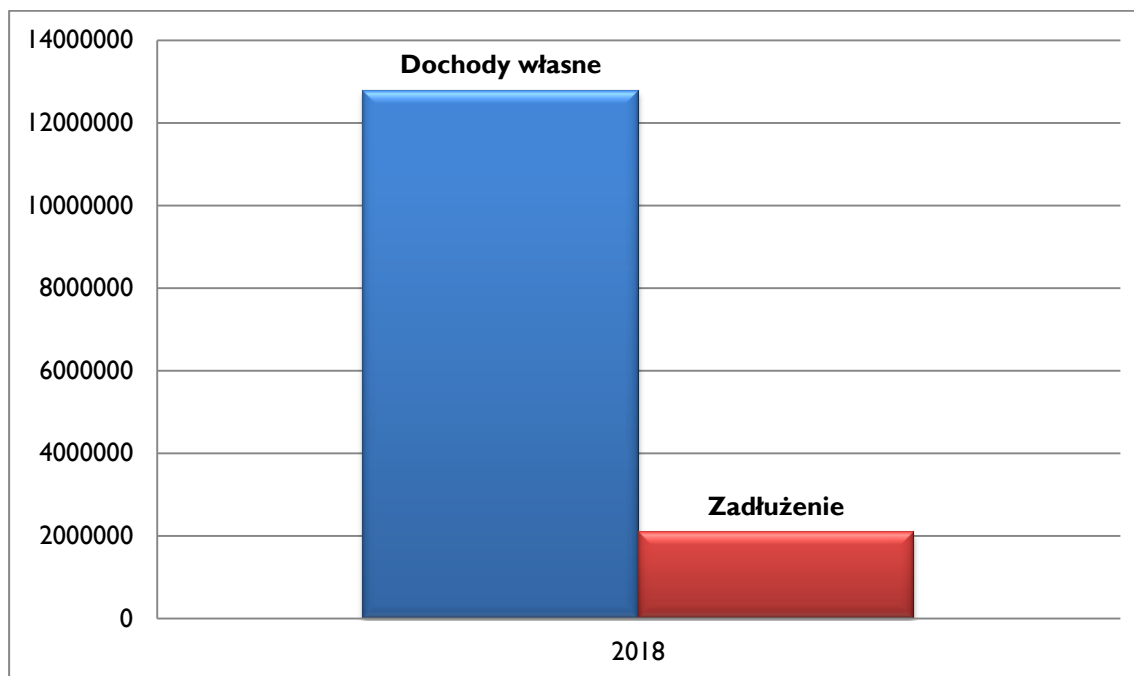
Wielkość zobowiązań finansowych Gminy Chrzanów prezentuje tabela poniżej. Dla uzyskania perspektywy przedstawiono stosunek zadłużenia Gminy w danym roku do wartości osiągniętego dochodu. Poza wskazanymi zobowiązaniami Gmina w związku z przebudową drogi powiatowej nr 2808L Janów Lubelski (ul. Bialska – Tokary – Huta Turobińska odcinek w miejscowości Otrocz) była zobowiązana udzielić pomocy Powiatowi Janowskiemu w wysokości 1.183.788,26 zł. Ponadto w związku z przebudową przedmiotowej drogi, w trakcie 2018 roku wyniło zobowiązanie do dodatkowej płatności w kwocie 115.772,48 zł, za nieuwzględniony w kosztorysie odcinek drogi na granicy z gminą Turobin. Powyższe kwoty (1.183.788,26 zł + 115.772,48 zł) nie były wykazywane w sprawozdaniu za 2018 rok, gdyż ich spłata jest przewidziana na 2019 rok. Dodatkowo w styczniu 2018 roku został uruchomiony kredyt krótkoterminowy w rachunku bieżącym w kwocie 500.000,00 zł. Kredyt ten również nie został wykazany w sprawozdaniu za 2018 rok oraz podlega oddzielnemu ujęciu w księgach, ponieważ jego udzielenie nie wiąże się z wpływem na konto dodatkowych środków, ale z możliwością zadłużenia się w rachunku bieżącym, w granicach ustalonego limitu. Tego rodzaju kredyt nie jest także ujmowany w ewidencji pozabilansowej. Spłata tego kredytu nastąpiła w grudniu 2018 roku.

Tabela 8 Wysokość zadłużenia w 2018 roku

Kredyty	2 064 775,00
Pożyczki	0,00
Zadłużenie ogółem:	2 064 775,00

Źródło: dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Wykres 15 Wskaźnik zadłużenia do wykonanych w 2018 roku dochodów

Źródło: Dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Większość jednostek samorządu terytorialnego ma potrzeby inwestycyjne, które przekraczają możliwości ich budżetów. Aby sprostać tym potrzebom, samorzady sięgają więc po zewnętrzne źródła finansowania, takie jak kredyty bankowe. Zadłużenie Gminy Chrzanów

na koniec 2018 roku wyniosło 2.064.775,00 zł, co stanowiło 16,16% wykonanych dochodów. Zaciągnięte kredyty przeznaczone są na pokrycie udziału własnego w realizacji inwestycji, na które pozyskano dofinansowanie ze środków unijnych bądź ze środków krajowych. Zaciągnięte kredyty wpływają na powiększenie majątku gminy, nie są przeznaczone na zapewnienie bieżącej działalności samorządu.

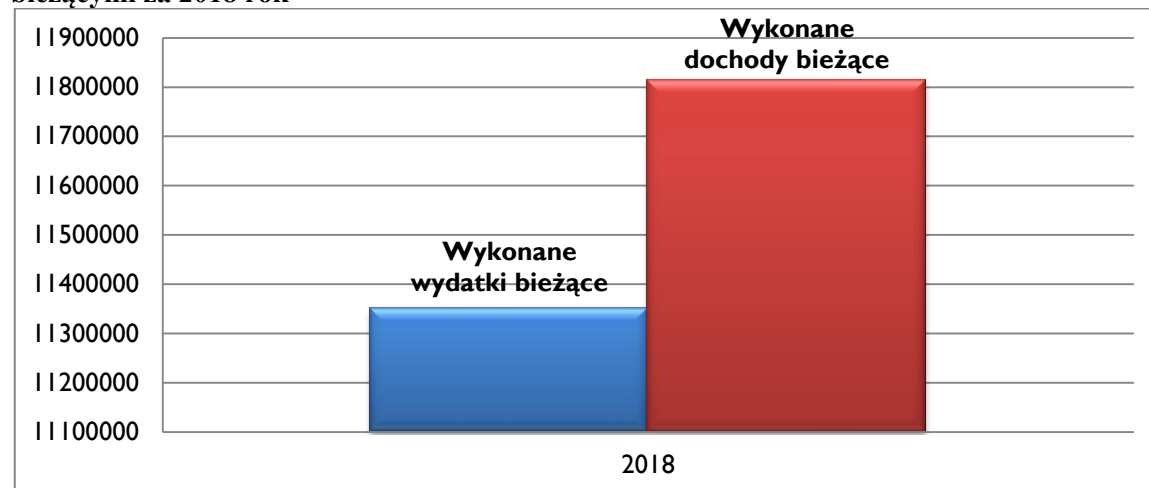
Przy zakładanym deficycie budżetu (ujemnej różnicy między dochodami a wydatkami) w kwocie 132.775,00 zł, rok budżetowy zakończył się deficytem na poziomie 159.851,34 zł.

Tabela 9 Wynik budżetu za 2018 rok

	Plan	Wykonanie
Dochody	13.105.906,27	12.773.440,31
Wydatki	13.238.681,27	12.933.291,65
Wynik budżetu (dochody – wydatki)	-132.775,00	-159.851,34

Źródło: dane Urzędu Gminy w Chrzanowie.

Wykres 16 Różnica między wykonanymi dochodami bieżącymi a wykonanymi wydatkami bieżącymi za 2018 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Zgodnie z art. 242 ustawy o finansach publicznych, na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące. Powyższy wykres obrazuje to, że w przypadku budżetu Gminy Chrzanów na 2018 rok wymóg wynikający z tego artykułu został spełniony.

W 2018 roku w ramach budżetu:

- Był wyodrębniony fundusz sołecki w rozumieniu ustawy z dnia 21 lutego 2014 roku o funduszu sołeckim; w Gminie Chrzanów praktykowane jest, że w budżecie wyodrębnione są środki do dyspozycji sołectw, o przeznaczeniu których decydują poszczególne sołectwa,
- Nie było wydzielonej części, o której wydatkowaniu decydowali bezpośrednio mieszkańcy, tzw. Budżet obywatelski,
- Nie realizowano inwestycji w ramach partnerstwa publiczno – prawnego.

5. Działalność gospodarcza

5.1. Podmioty gospodarcze

Gmina jako podstawowa jednostka samorządu, w zakresie władztwa posiada szereg instrumentów, umożliwiających modelowanie przestrzeni gospodarczo – społecznej na swoim obszarze. W celu rozwoju społeczno – gospodarczego, zachodzi konieczność planowania i działania w odpowiednim horyzoncie czasowym, przy uwzględnieniu realnych potrzeb i możliwości rynku.

Przy tworzeniu założeń rozwoju jednostki, Gmina zakłada następujące cele rozwoju społeczno – gospodarczego:

- Zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania, zarówno poprzez modernizację infrastruktury technicznej jak i udostępnianie terenów dla różnych typów i standardów zabudowy, tak aby były dostosowane do potrzeb wszystkich grup społecznych
- Wyposażenie w podstawowe usługi zaspokajające potrzeby lokalne oraz zapewnienie dostępności do usług w zakresie: szkolnictwa, opieki przedszkolnej, ochrony zdrowia, kultury i sportu
- Tworzenie dobrych warunków dla różnorodnych działalności pozwalających na wzrost dochodów, prowadzących do bogacenia się mieszkańców
- Przeciwdziałanie bezrobociu.

Gmina Chrzanów odznacza się rolniczym charakterem oraz przewagą terenów uprawnych, stąd około 70% mieszkańców gminy Chrzanów pracuje w sektorze rolniczym, około 10% w przemyśle i budownictwie, 4,5% w sektorze usługowym, a około 0,7% w sektorze finansowym.

Według danych w roku 2018 na terenie Gminy Chrzanów działalność gospodarczą prowadziło 83 przedsiębiorców.

5.2. Rolnictwo

Teren Gminy Chrzanów charakteryzuje się dobrymi glebami pod uprawy rolne. Wartość ogólnego wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 88,3 pkt., co stanowi grupę o wysokiej przydatności do produkcji rolniczej. Przeważają grunty klasy III, które stanowią 66,2% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Grupy klasy IV stanowią 31,1%. Grunty marginalne klasy V i VI stanowią 2,7% - możemy je spotkać w dolinie Białej Łady.

W gminie dominują łąki kośne, rzadziej naturalne. Powstanie tych zbiorowisk wiąże się z posiewami mieszanek traw, mniej lub bardziej intensywnym nawożeniem, a także z zabiegami pielęgnacyjnymi.

Reasumując obszar Gminy Chrzanów cechuje się typowo rolniczym charakterem. Występuje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych; średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 4,2 ha. W granicach administracyjnych gminy znajduje się 5330 ha użytków rolnych. Lasy i grunty leśne porastają ok. 12,5% ogólnej powierzchni gminy. Pozostałe, w tym tereny osadnicze i komunikacyjne stanowią 3,3% powierzchni.

Podział gruntów według danych referatu wymiary podatków Gminy Chrzanów:

- Grunty orne: 4.880,36 ha
- Grunty rolne zabudowane (łąki i pastwiska): 48,91 ha
- Grunty rolne zabudowane (użytki rolne): 62,70 ha

- Grunty zadrzewione i zakrzewione (łąki i pastwiska): 0,72 ha
- Grunty zadrzewione i zakrzewione (użytki rolne): 0,76 ha
- Rowy, nieużytki i inne: 9,39 ha
- Sady: 3,95 ha
- Użytki zielone: 328,09 ha

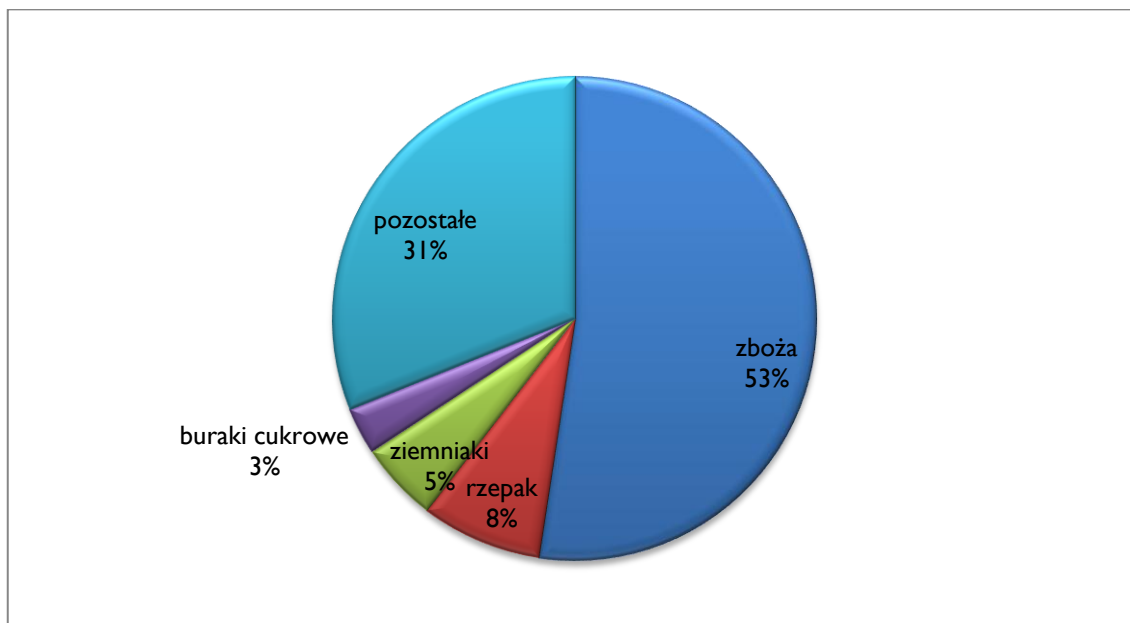
Wpływy z tytułu podatku rolnego w roku 2018 były następujące:

- Od osób fizycznych – 388.163,85 zł
- Od osób prawnych – 2.301,00zł

Wpływy z tytułu podatku leśnego w 2018 roku wyniosły:

- Od osób fizycznych – 26.718,80 zł
- Od osób prawnych – 8.488,00 zł

Wykres 17 Struktura zasiewów według szacunków

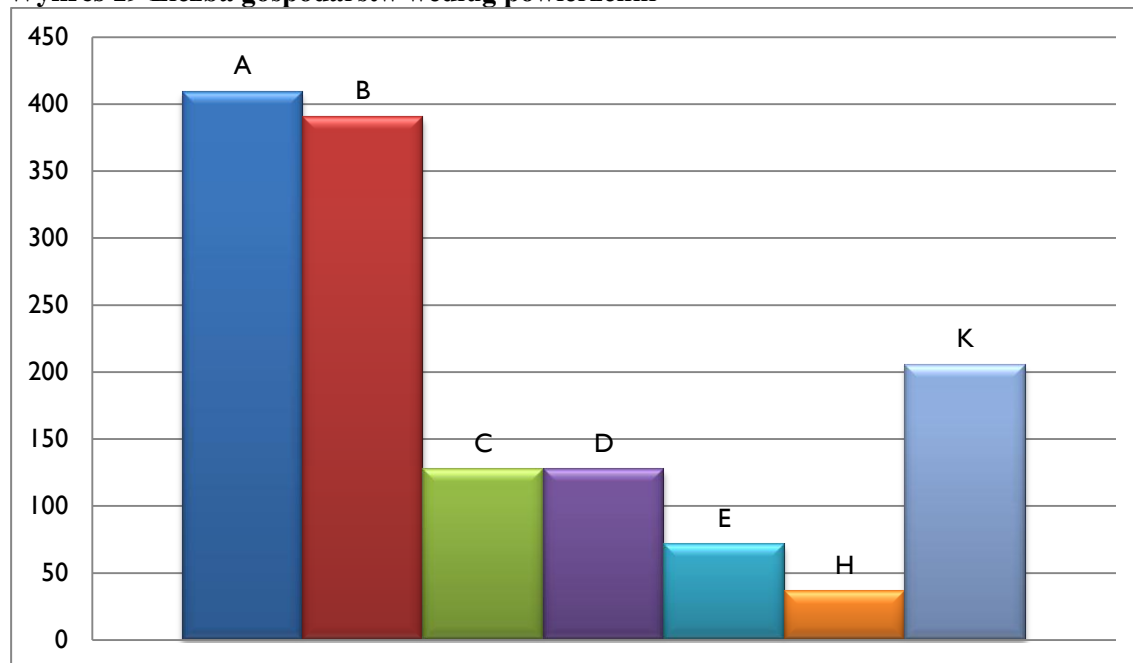
Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Wykres 18 Grunty największe powierzchniowo

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Wykres 19 Liczba gospodarstw według powierzchni

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

- A (1,01 do 2 ha)
- B (2,01 do 5 ha)
- C (5,01 do 7 ha)
- D (7,01 do 10 ha)
- E (10,01 do 15 ha)
- H (powyżej 15,01 ha)
- K (0 do 1 ha)

6. Grunty gminy i mienie komunalne

Informacja o stanie mienia komunalnego według stanu na 31 grudnia 2018 roku została przygotowana w oparciu o art.267 ust.1 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz art.43 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym.

Mieniem komunalnym, zgodnie z art. 43 ustawy o samorządzie gminnym, jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Wartość mienia komunalnego została określona według wartości księgowej, a także na podstawie danych z ewidencji księgowej jednostek organizacyjnych Gminy Chrzanów, które administrują mieniem komunalnym uwzględniając również zmiany jakie zaszły w powierzchni i wartości mienia do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Wartość mienia komunalnego Gminy Chrzanów po uwzględnieniu zużycia w postaci umorzenia wynosi **20.099.382,00 zł**.

Mienie komunalne gminy na dzień 31.12.2018 r składa się z **72** działek o łącznej powierzchni **24,72 ha**. W okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31.12.2018 r., powierzchnia gruntów Gminy Chrzanów zwiększyła się o **7,73ha** i o wartość **246.558,00 zł**.

Planowane dochody z mienia komunalnego w 2018r.:

- wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości **100zł**
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczonych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze **56.125,00 zł**

Wpływy z mienia komunalnego na dzień 31.12.2018r. wyniosły:

- wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości w kwocie **25,92zł**
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze w kwocie **48.794,12 zł**

Główne składniki i zasoby mienia komunalnego stanowią budynki i budowle. Większość majątku znajduje się w bezpośrednim zarządzie jednostek samorządowych gminy i Wójta Gminy. Wójt Gminy wydzierżawia 1 budynek dla Ośrodek Zdrowia. Majątek gminy od złożenia poprzedniej informacji zwiększył się o **1.746.907,00 zł**. W 2019 roku gmina nie planuje zakupu nieruchomości lub gruntów. W nabywaniu i zbywaniu mienia komunalnego Wójt Gminy kieruje się zasadą – jakie gmina osiągnie korzyści finansowe lub czy jest to dla gminy niezbędnie potrzebne.

1. Grunty wzrost o 246.557 zł
2. Budynki- nastąpił wzrost o kwotę 19.440,00 zł modernizacja remizy OSP
3. Budowle wzrost o kwotę 1.426.090,00 zł , budowa dróg i parkingów w miejscowości Chrzanów
Pierwszy 896.041,00 zł , Chrzanów Trzeci 306.994zł, Otrocz 223.055,00 zł.
4. Kotły i maszyny energetyczne zmniejszono o 3.690,00 zł, odpisano silnik z hydroforni Chrzanowie i w Maliniu.
5. Specjalistyczne urządzenia i aparaty wzrost o 12.999,00 zł zakup kosiarki do trawy do PSP w Chrzanowie.
6. Urządzenia techniczne- wzrost o 35.500,00 zł. zakup zestawu hydraulicznego dla OSP
7. Narzędzia i przyrządy wzrost o 10.010,00 zł zakup drabiny p/poż dla OSP
8. Wartości niematerialne i prawne wzrost 4.780,00zł zakup programu antywirusowego.

Tabela 10 Informacja o zmianach mienia komunalnego od 31.12.2017 r. do 31.12.2018 r. według grup rodzajowych środków trwałych

Grupa	Treść	Wartość mienia w złotych		Różnica w złotych
		31.12.2017	31.12.2018	
0	Grunty	568.719,00	815.276,00	246.557,00
1	Budynki	8.618.591,00	8.638.031,00	19.440,00
2	Budowle	13.789.909,00	15.215.999,00	1.426.090,00
3	Kotły i maszyny energetyczne	27.989,00	24.299,00	-3.690,00
4	Maszyny urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	421.930,00	421.930,00	0,00
5	Specjalistyczne maszyny urządzenia i aparaty	66.877,00	79.876,00	12.999,00
6	Urządzenia techniczne	2.312.908,00	2.348.408,00	35.500,00
7	Środki transportu	1.009.833,00	1.009.833,00	0,00
8	Narzędzia przyrządy ruchomości i wyposażenie	157.534,00	167.544,00	10.010,00
		26.974.290,00	28.721.196,00	1.746.906,00
1	Wartości niematerialne i prawne	225.495,00	230.275,00	4.780,00
	Ogółem:	27.199.785,00	28.951.471,00	1.751.686,00

Zródło: dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Dane dotyczące przysługujących praw - własności:

- **GRUNTY – działki**

1. CHRZANÓW PIERWSZY w tym:

- 1 działka nr 192/2 o pow.1,26ha na której znajduje się basen
- 1 działka pod budynkiem Szkoły Podstawowej i Gimnazjum nr 440 pow.1,17ha (przekazana w trwały zarząd)
- 1 działka nr 622 o pow.0,44ha na której znajduje się budynek Ośrodka Zdrowia w Chrzanowie
- 1 działka Nr 192/4 o pow.1,50ha
- 2 działki nr 195/1, 196/1 o pow.0,29 ha
- 1 działka nr 193/1 o pow.0,13 ha
- ½ działki nr 194/1 o pow.0,08
- ½ w działce nr 194/1 o pow. 0,08 ha
- 1 działka nr 1013 o pow. 0,25ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 1183 o pow. 0,26ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 1303 o pow. 1,22ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 441 o pow. 0,13ha (skomunalizowana droga 2018)**

2. CHRZANÓW DRUGI w tym:

- 1 działka nr 378 o pow. 0,94ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 377 o pow. 0,69ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 375 o pow. 0,28ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 19 o pow. 0,26ha (skomunalizowana droga 2018)**

3. CHRZANÓW TRZECI w tym:

- 1 działka nr 1802 o pow.0,09ha -Chrzanów III / parking
- działka nr 1067/1,1052/1,1054/1,1055/1,1053/1,1052/2,1053/2,1054/2,1055/2,762/2 o pow.1,65 ha na których to działkach było gminne wysypisko śmieci
- 1 działka nr 603 o pow. 1,14ha (skomunalizowana droga 2018)**

4. CHRZANÓW CZWARTY w tym:

- 1 działka nr 2305)3 o pow.0,13ha na której znajduje się hydrofornia
- 1 działka nr 2305)2 o pow.0,10ha jest to plac koło hydroforni,
- 1 działka nr 2305)4 o pow.0,08ha / pozostało po sprzedaży Agronomówki/
- 2 garaże i plac wokół Agronomówki umowa najmu lokalu na 2 gabinety dla p. weterynarza
- 1 działka nr 2307/1 o pow.0,23ha na której znajduje się budynek administracji Urzędu Gminy z wydzielonymi pomieszczeniami dla telekomunikacji
- 1 działka nr 2307/3 o pow. 0,12ha użytkowanie wieczyste dla Poczty
- 1 działka 2308 o pow.0,12 ha/ remiza OSP/darowizna na rzecz gminy
- 1 działka nr 2905 o powierzchni 0,48 ha pod drogami
- 13 działek o numerach od Narciarski Raj
- 2557/9,2559/2,2566/2,2567/2,2567/6,2568/2,2572/2,2573/2,2574/2,2576/5,2577/2,2578/2,2579/2 przekazane na rzecz gminy pod drogą o powierzchni 0,40 ha
- 3 działek nr 2582/1,2582,3,2582/5 /skomunalizowane drogi
- 1 działka nr 2583 o pow. 0,93ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 2830 o pow. 0,53ha (skomunalizowana droga 2018)**

5. CHRZANÓW KOLONIA w tym:

- 1 działka nr 149 o pow. 0,16ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 132 o pow. 0,17ha (skomunalizowana droga 2018)**
- 1 działka nr 14 o pow. 0,27ha (skomunalizowana droga 2018)**

6. ŁADA w tym:

- 2 działki nr 509/1,2413 o pow.1,21ha /szkoła/przekazane w trwały zarząd
- 1 działka rolna nr 102)2 o pow.0,10ha / dz. rolna/

- 1 działka nr 645 o pow.0,05 ha /remiza OSP/
- 1 działka nr 2362/1 o pow.1,63 ha – droga skomunalizowana)
- 1 działka nr 1554 o pow.0.12 ha (droga skomunalizowana w 2017 r.)

7. MALINIE w tym;

- 2 działki nr 1024,1105 o pow.0,48ha to działki po byłej szkole(przekazane w trwałe zarząd szkole w Ładzie)
- 1 działka nr 768 o pow.0,33 ha/remiza OSP/darowizna na rzecz gminy
- 1 działka nr 734/2 o pow.0,94ha – droga skomunalizowana
- 1 działka nr 14 o pow. 0,27ha (skomunalizowana droga 2018)**

8. OTROCZ w tym;

- 1 działka nr 351)5 o pow.0,84ha /plac po byłym SKR/
- 1 działka nr 1736/80 o powierzchni 0,20 ha skomunalizowana /droga/
- 2 działki nr 1688,1689 o pow.1,33 ha na których znajduje się budynek szkolny ,boisko i użytkowanie na cele rolnicze (przekazane w trwałe zarząd oraz najem lokalu dla telekomunikacji)
- 1 działka nr 1617/1 o pow.0,1695 ha – na mieszkanie dla Bernat

• Budynki komunalne znajdują się:

1. Chrzanów I

- a) budynek szkolny –przekazany w trwałe zarząd szkole
- b) budynek Ośrodka Zdrowia w Chrzanowi

2. Chrzanów IV

- a) budynek Agronomówki
- b) budynek Urzędu Gminy
  - część dla Urzędu Poczty
  - część dla apteki
  - część dla Telekomunikacji
  - część dla Banku Spółdzielczego

3. Łada

- a) budynek szkolny przekazany w trwałe zarząd szkole

4. Otrocz

- a) budynki po byłym SKR – erze
- b) budynek szkolny –przekazany w trwałe zarząd szkole

• BUDOWLE I URZADZENIA TECHNICZNE

1. Chrzanów III

- a) wodociąg wiejski o długości 10.2km i przyłączami 424 – 9,4 km

2. Otrocz

- a) wodociąg wiejski o długości 4,2km i przyłączami 160- 3.7 km

3. Łada – Malnie

- a) wodociąg wiejski o długości 12,7km.-9,8 km przyłącza

4. Chrzanów IV

- a) droga o długości 1,4 km

Dane o dochodach uzyskiwanych z tytułu wykonywania praw własności i innych praw majątkowych.

Przewidywane wpływy z mienia komunalnego od 1 stycznia 2019 r. - 31 grudnia 2019 r. - dochody z najmu dzierżawy składników majątkowych w kwocie **49.000,00zł** co stanowi **0,43%** dochodów gminy. Na powyższe dochody składają się wpływy z czynszów za najem lokali mieszkalnych i użytkowych – 49.000,00zł.

Gospodarka mieniem komunalnym przebiegała na miarę posiadanych środków finansowych. Komunalizacja mienia jest w zaawansowanej fazie. Wartość mienia

komunalnego na dzień 1 stycznia 2018 r. do 31 stycznia 2018r.wynosiła **28.721.196,00 zł**, zwiększenia w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku wyniosły **1.750.596,00 zł**, a zmniejszenia **3.690,00 zł**.

zamierzenia w zakresie mienia komunalnego są następujące:

1. regulowanie stanów prawnych gruntów zajętych pod drogi ,
2. prowadzenie inwestycji na drogach gminnych,
3. modernizacja placówek oświatowych,
4. przyjmowanie do eksploatacji kolejnych zakończonych zadań inwestycyjnych,

Stan mienia komunalnego, jego funkcjonalność, bezpieczeństwo i wielkość, zależy przede wszystkim od środków przeznaczonych na jego utrzymanie w dobrym stanie.

7. Jakość i warunki życia mieszkańców

7.1. Wodociągi

Sieć wodna na terenie Gminy Chrzanów podlega pod Gminę Chrzanów, jej obsługą w przypadku ewentualnych awarii zajmuje się konserwator. Łączna długość sieci wodociągowych obsługiwanych przez Gminę to 27,2 km, w tym:

- Chrzanów – 10,2 km
- Łada – 12,8 km
- Otrocz – 4,2 km

Wielkości te były stałe na przestrzeni ostatnich lat.

Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci, czynnie korzystających wg faktur na przestrzeni ostatnich lat była stała i wyniosła 666, w tym:

- Chrzanów – 371
- Łada – 178
- Otrocz – 117.

Sprzedaż wody wg wystawionych faktur w 2018 roku oraz identycznie w 2017 roku wyniosła 100 000m³/rok.

Opłaty za wodę kształtowały się następująco:

- Od stycznia do czerwca – 2,10 zł + VAT
- Od lipca do grudnia – 2,48 zł + VAT

z czego łączne wpływy wyniosły:

- 2018 rok – 243 197,65 zł
- 2017 rok – 217 156,81 zł.

Tabela poniżej przedstawia wydatki gminy poniesione w zakresie obsługi sieci wodnej w 2018 r.

Tabela 11 Wydatki - obsługa sieci wodnej za 2018 rok

Wydatki	Kwota
Energia	84 291,55
Płace konserwatorów wodociągowych	59 798,59
Zakup materiałów i wyposażenia	24 873,92
Umowy zlecenia i o dzieło	23 361,80
Amortyzacja za 2018 rok	22 089,25
Zakup usług pozostałych (zakup wody, badanie wody itp.)	21 197,39
Pobór wód ze środowiska U.M. (usługi wodne)	18 669,00
ZFŚS	2 766,54
Ubiór	594
Zakup usług remontowych	467,4
Suma:	258 109,44
Wpłaty za wodę:	243 197,65
Wynik:	-14 911,79

Źródło: Dane Urzędu Gminy Chrzanów.

7.2. Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Chrzanów prowadzone jest zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa tj. zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r., poz. 1454 z późn. zm.), ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r., poz. 701 z późn. zm.), Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 oraz podjętymi przez Radę Gminy Chrzanów uchwałami.

Zgodnie z podjętymi uchwałami Rady Gminy Chrzanów nowym systemem zostały objęte nieruchomości zamieszkałe. Wysokość opłaty zależna jest od wielkości gospodarstwa domowego oraz sposobu gromadzenia i odbierania odpadów komunalnych. Systemem nie zostały objęte nieruchomości niezamieszkałe. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, gdzie powstawały odpady komunalne przekazywali je firmie odbierającej odpady w ramach indywidualnych umów.

Stawki opłat za wywóz odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych:

1) Odpady zbierane i odbierane w sposób selektywny:

- w wysokości 10 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje jedna osoba;
- w wysokości 17 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje dwie osoby;
- w wysokości 27 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje nie mniej niż trzy osoby i nie więcej niż pięć osób;
- w wysokości 38 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje nie mniej niż sześć osób.

2) Odpady zbierane i odbierane w sposób nieselektywny:

- w wysokości 15 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje jedna osoba;
- w wysokości 27 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje dwie osoby;
- w wysokości 37 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje nie mniej niż trzy osoby i nie więcej niż pięć osób;
- w wysokości 53 zł miesięcznie od gospodarstwa domowego, w którym zamieszkuje nie mniej niż sześć osób.

Gmina Chrzanów 19 lipca 2017 roku podpisała umowę z firmą EKO-KRAS Sp. z o.o. ul. M. Konopnickiej 27D, 23-204 Kraśnik wyłonioną w drodze przetargu nieograniczonego na świadczenie usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na okres od lipca 2017 r. do czerwca 2018 r. W dniu 11 lipca 2018 roku Gmina Chrzanów zawarła kolejną umowę z Wykonawcą wyłonionym w drodze przetargu tj. EKO-KRAS Sp. z o.o. ul. M. Konopnickiej 27D, 23-204 Kraśnik. Umowa została zawarta na okres od lipca 2018 r. do końca grudnia 2019 r.

W Gminie Chrzanów na dzień 31 grudnia 2018 r. zameldowanych było 2993 osób. Liczba mieszkańców na podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 2605 osób. Różnica ta wynika z faktu, że duża część osób zameldowanych na terenie

Gminy Chrzanów faktycznie zamieszkuje na terenie innej gminy z powodu nauki, pracy oraz przebywa lub pracuje poza granicami kraju. Systemem odbioru odpadów objętych jest 680 nieruchomości zamieszkałych.

Pobierana opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi przeznaczona jest na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w skład której wchodzi odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów, odbiór odpadów z PSZOK, dzierżawa PSZOK oraz koszt obsługi administracyjnej.

Tabela 12 Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych (wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.)

Wyszczególnienie	Koszty i wydatki
Koszty wywozu odpadów komunalnych (odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych, odbiór odpadów z PSZOK)	167 380,00
Koszty administracyjne (szkolenia, zakup materiałów biurowych, wynagrodzenia pracowników itp.)	48 189,28
Inne koszty (dzierżawa PSZOK)	3 060,00
Razem	218 629,28

Zródło: Dane Urzędu Gminy w Chrzanowie.

Struktura płatności wg stanu na dzień 31.12.2018 r.:

Wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi: 197 091,80 zł

Zaległości na dzień 31.12.2018 roku: 25 142,31 zł

Nadpłaty na dzień 31.12.2018 roku: 926,00 zł

Należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi: 221 308,11 zł

W roku 2018 dla osób zalegających z tytułu opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi wystawiono 50 upomnień na kwotę 7.946,60 zł, a następnie 23 szt. tytułów wykonawczych na kwotę 3.110,60 zł.

Odpady komunalne z terenu gminy Chrzanów odbierane są raz w miesiącu, zarówno segregowane jak i zmieszane. Na terenie nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na których powstają odpady komunalne w pojemniki lub worki zbiera się następujące frakcje odpadów komunalnych:

- 1) papier
- 2) metale i tworzywa sztuczne
- 3) szkło
- 4) odpady biodegradowalne
- 5) odpady zmieszane

Przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe są odbierane bezpośrednio z nieruchomości - dwa razy w roku zgodnie z harmonogramem.

Na terenie Gminy Chrzanów istnieje również Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w miejscowości Chrzanów Pierwszy - działka nr 684/3 (baza GS). W punkcie selektywnego zbierania odpadów odbierane są następujące frakcje odpadów komunalnych: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory,

zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady zielone.

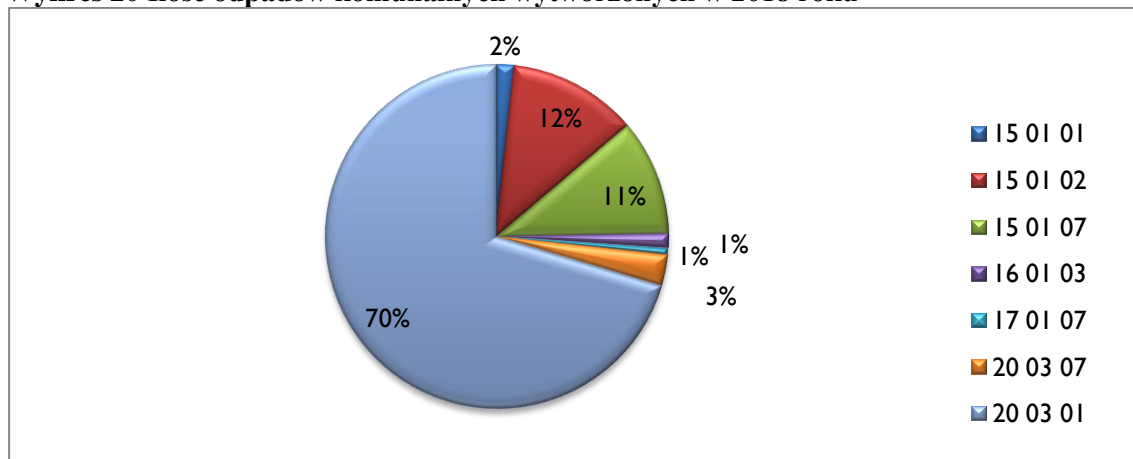
Ilość i rodzaj odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Chrzanów w 2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Chrzanów w 2018r.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	3,740
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	26,540
15 01 07	Opakowania ze szkła	23,960
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,420
16 01 03	Zużyte opony	2,840
16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy (1) inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	0,800
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	1,460
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,140
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	0,060
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,013
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,415
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,160
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	1,800
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	6,380
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	154,410

Zródło: dane Urzędu Gminy w Chrzanowie.

Wykres 20 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2018 roku

Źródło: dane Urzędu Gminy w Chrzanowie.

Masa zebranych odpadów komunalnych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2018 r.- 1100 Mg.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w Gminie Chrzanów za 2018 r. poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia składowania masy odpadów ulegających biodegradacji przedstawiają się następująco:

- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - 15,77 %
- Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - 32,58 %
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 100 %

7.3. Usuwanie odpadów azbestowo-cementowych

Usuwanie wyrobów azbestowych w ostatnich latach stanowi priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi z uwagi na zagrożenie dla zdrowia ludzi i ochronę środowiska. Na terytorium Polski okres usunięcia wyrobów azbestowych określono na lata 2003 – 2032. W związku z tym Rada Gminy Chrzanów postanowiła uchwalić wieloletni program oczyszczania Gminy Chrzanów z azbestu na lata 2010-2032. Priorytetem tego programu jest pomoc skierowana do właścicieli nieruchomości, których pokrycia dachowe budynków są wykonane z wyrobów azbestowych, w zakresie właściwego unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Usunięcie odpadów azbestowo – cementowych (eternit) zgromadzonych na terenie gminy Chrzanów w 2018 r. realizowane było ze Szwajcarskiego Projektu Usuwania Azbestu pn. „Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie Województwa Lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania”. O przyznanie bezpłatnej usługi demontażu i odbioru wyrobów zawierających azbest mogły ubiegać się osoby fizyczne. Usługa obejmowała działania związane

z demontażem, odbiorem, transportem oraz unieszkodliwieniem odpadów azbestowych. W 2018 roku unieszkodliwiono 66,65 Mg wyrobów.

7.4. Sytuacja mieszkaniowa

Na terenie gminy Chrzanów występują budynki mieszkalne wielorodzinne 1szt., oraz budynki mieszkalne jednorodzinne zamieszkałe 672 szt.

7.5. Drogownictwo

Sieć drogowa o nawierzchni ulepszonej i dobrych parametrach daje szansę szybkiego i bezpośredniego dotarcia do każdej miejscowości, a zatem zwiększa atrakcyjność gospodarczą gminy.

W układzie drogowym funkcjonuje 3-stopniowa hierarchia dróg: drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. W granicach gminy Chrzanów znajduje się:

- 0,5 km dróg wojewódzkich
  - Nr 835 Lublin-Wysokie-Biłgoraj-Sieniawa-Przeworsk-Kuńczuga-Dynów-Grabownica-Starzeńska
- 22,0 dróg powiatowych:
  - Nr 2808L Janów Lubelski (ul. Bialska) – Tokary-Huta Turobińska
  - Nr 2809L Chrzanów-Otroc
  - Nr 2810L Krzemień- Chrzanów-Goraj
  - Nr 2811L Dzwola-Goraj
- oraz 170,0 km dróg gminnych.

Drogi wojewódzkie i powiatowe są utwardzone w 100%, natomiast spośród dróg gminnych około 22% stanowią drogi, posiadające nawierzchnię twardą ulepszoną. Powierzchnia chodników i ścieżek rowerowych 2219m².

Suma powierzchni poboczy utwardzonych, zatok autobusowych: 22m². W gminie dominuje transport prywatny, świadczony przez dwóch przewoźników. Transport publiczny świadczony jest przez PKS Stalowa Wola.

Nakłady na utrzymanie oraz inwestycje drogowe zależy od aktualnych możliwości finansowych Gminy oraz innych czynników takich jak zużycie nawierzchni, zimowych warunków pogodowych itp.

7.6. Usługi dla mieszkańców

Na terenie Gminy działa placówka pocztowa w Chrzanowie (Chrzanów Trzeci 111B), otwarta od poniedziałku do piątku. Mieszkańcy mogą korzystać z jednej placówki aptecznej, zlokalizowanej w Chrzanowie (Chrzanów Trzeci 111), otwartej od poniedziałku do soboty oraz z Ośrodka zdrowia (Chrzanów Pierwszy 10), działającego od poniedziałku do piątku.

Tabela 14 Placówki obsługi ludności w Gminie Chrzanów

Rodzaj obiektu	Liczba	Lokalizacja
Boiska sportowe	4	Chrzanów Pierwszy, Łada, Otroc
Sale gimnastyczne	3	Chrzanów Pierwszy, Łada, Otroc
Place zabaw	3	Chrzanów Pierwszy, Łada, Otroc
Placówki pocztowe	1	Chrzanów Trzeci
Placówki bankowe (Bank Spółdzielczy)	1	Chrzanów Trzeci
Bankomaty	1	Chrzanów Trzeci
Sale OSP	4	Chrzanów Czwarty, Malinie, Łada, Otroc
Ośrodek Zdrowia	1	Chrzanów Pierwszy

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonują sklepy spożywczo – przemysłowe, sklepy z nawozami oraz środkami ochrony roślin, sklepy z paszami/karmami dla zwierząt, punkty skupu owoców i zbóż, stok narciarski, stanowiący dużą atrakcję turystyczną oraz 2 kościoły.

8. Pomoc Społeczna i bezpieczeństwo mieszkańców gminy

8.1. Pomoc Społeczna

8.1.1. Struktura organizacyjna GOPS Chrzanów

Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, przedstawia się następująco:

- Kierownik
- Specjaliści pracy socjalnej
- Pracownik socjalny
- Inspektor do spraw świadczeń rodzinnych
- Asystent rodziny
- Opiekunka

8.1.2. Wydatki GOPS zrealizowane w 2018 roku

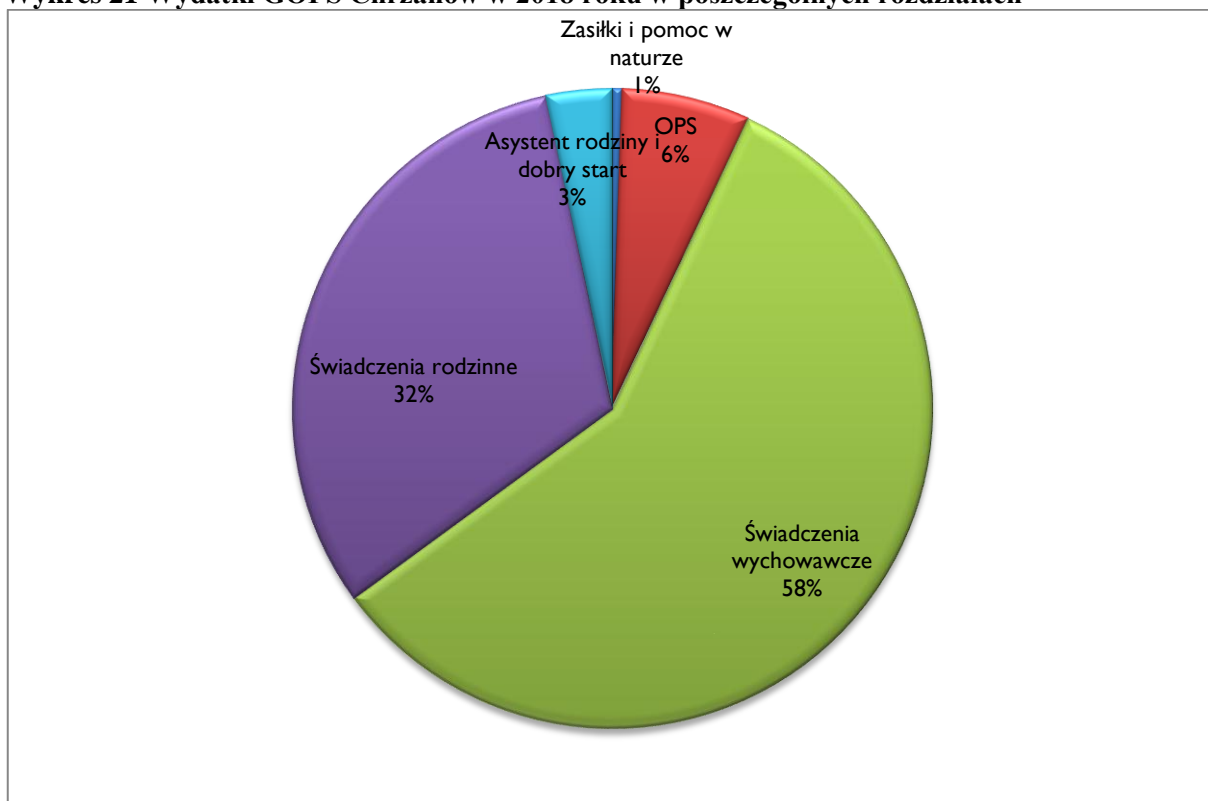
Tabela 15 Wydatki GOPS Chrzanów w 2018 roku

Rozdział	Klasyfikacja budżetowa	OGÓŁEM	Środki własne - b. gminy	Środki zlecone - § 2010	Środki Woj. Lubel. - § 2030
		Wykonanie 2018r.			
85202	Domy pomocy społecznej	0,00	0,00	0,00	0,00
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	0,00	0,00	0,00	0,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłaty za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	5.915,05	0,00	4.744,14	1.170,91
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpiecz. społ.	19.812,27	4.053,31	0,00	15.758,96
85216	Zasiłki stałe	12.285,25	0,00	0,00	12.285,25
85219	Ośrodki pomocy społecznej	250.031,81	153.894,81	8.759,00	87.378,00
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	4.839,02	4.839,02	0,00	0,00
85230	Pozostała działalność - dożywianie (w tym m.in. wydaw. posiłków, bieżące zakupy, usługi)	15.000,00	6.000,00	0,00	9.000,00
85501	Świadczenia wychowawcze	2.249.217,35	0,00	2.249.217,35	0,00
85502	Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenie emerytalno rentowe z	1.230.815,18	0,00	1.230.815,18	0,00

	ubezpieczenia społeczne				
85503	Pozostała działalność - karta dużej rodziny	110,00	0,00	110,00	110,00
85504	Wspieranie rodziny Dobry Start	122.264,00	0,00	116.250,00	0,00
85504	Program asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej	6.014,00	4.609,00	0,00	1.405,00
85508	Rodziny zastępcze	3.079,48	3.079,48	0,00	0,00
	OGÓLEM:	3.913.369,41	176.475,62	3.609.895,71	126.998,12

Źródło: sprawozdanie z działalności GOPS Chrzanów za 2018 rok.

Wykres 21 Wydatki GOPS Chrzanów w 2018 roku w poszczególnych rozdziałach

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS Chrzanów za 2018 rok. Pozostałe wydatki przedstawione w tabeli nr 1 stanowią mniej niż 1% w stosunku do sumy wydatków

Wykres 22 Wydatki GOPS Chrzanów 2018 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS za 2018 rok.

Na tle wydatków gminy (12.933.081,65 zł) wydatki GOPS (3.913.369,41zł) stanowiły w 2018 r. 30, 26 %.

8.1.3. Realizacja zadań własnych i zleconych GOPS Chrzanów w roku 2018

8.1.3.1. Pomoc Społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało w 2018r. osobom i rodzinom, których dochód (netto) na osobę w rodzinie nie przekraczał:

- dla osoby samotnie gospodarującej 634,00 zł, do 30 września 2018 od 01 października 2018 zmiana kryterium dochodowego - 701,00zł.
- dla gospodarstw domowych (rodzin) 514,00 zł na osobę w rodzinie przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w akapicie pierwszym do 30 września 2018 od 01 października 2018 zmiana kryterium dochodowego na kwotę 528,00zł.
- wysokość zasiłku stałego wynosi 604,00 zł. Od miesiąca października 2018 kwota zasiłku stałego wynosi 645,00zł.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji. Udzielone świadczenia mają charakter obowiązkowy albo fakultatywny. Okres na jaki się przyznaje świadczenie (np. zasiłek okresowy) zależy od okoliczności sprawy.

Realizacja zadań własnych gminy obowiązkowych i fakultatywnych - najważniejsze informacje.

Do najważniejszych zadań własnych gminy należy udzielanie świadczeń w postaci:

- **Zasiłku stałego** - W 2018 roku tą formą pomocy było objętych 3 świadczeniobiorców, 2 osoby samotne i jeden w rodzinie
- **Posiłku** - W 2018 w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Na mocy porozumienia Wojewody i Gminy Chrzanów całkowita kwota przeznaczona na realizację programu wyniosła: **15.000,00 zł**, z tego dotacja od Wojewody wyniosła **9.000,00 zł** (60 %) a środki gminy Chrzanów **6.000,00zł** (40 %). Kryterium dochodowym tej formy pomocy jest dochód netto nie przekraczający 150% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku zapewnił posiłek 56 osobom. Z posiłków korzystały następujące osoby:
  - dzieci w wieku do 7 roku życia – 9 osób;
  - uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów – 47 uczniów;

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wypłacono również 2 zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup posiłków lub żywności i jedno świadczenie rzeczowe w formie produktów żywnościowych.

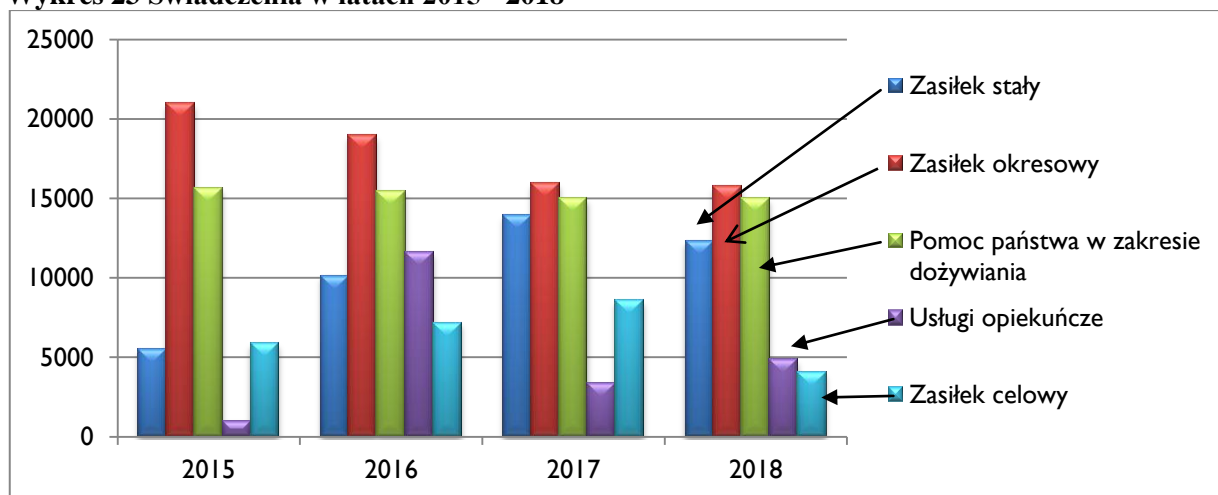
- **Usług opiekuńczych** - w roku 2018 usługi opiekuńcze świadczone były dla 1 samotnej starszej długotrwale chorej osoby
- **Zasiłku celowego i w naturze** - w 2018 roku udzielono świadczeń na łączną kwotę **4.053,31 zł**. Najczęstszym powodem wnioskowania o pomoc była niemożność zakupu opału, odzieży dofinansowanie do kosztów leczenia .
- **Praca socjalna** prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Jest świadczeniem niepieniężnym, może być prowadzona niezależnie od dochodu rodziny . Pracownik socjalny wspomaga się innymi specjalistami np. psychologiem, lekarzem, kuratorem. Współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

1) Ośrodki pomocy społecznej: Wydatki na wynagrodzenia, z tego: 223.352,65zł.

a) ze środków wojewody – **87.378,00zł.**

2) Wydatki na bieżące funkcjonowanie GOPS z tego: 17.920,16zł.

Wykres 23 Świadczenia w latach 2015 - 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS za 2018 rok.

8.1.3.2. Świadczenia rodzinne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku, o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.) w myśl, której realizowane są:

- 1) zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie

Wydatki na wypłatę świadczeń rodzinnych i zasiłku dla opiekuna finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa za rok 2018 wyniosły 1.131.749,13 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny na osobę nie przekracza kwoty **674,00 zł**, a w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, przekracza kwoty **764,00 zł**.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia .

Zasiłki rodzinne zostały wypłacone na łączną kwotę 409.651,00 zł.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) dodatek z tytułu urodzenia dziecka przysługuje jednorazowo, w wysokości 1.000,00 zł - w 2018 r. wypłacono łącznie dodatków na kwotę **10.000,00 zł**,
- 2) dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie - w 2018 r. dodatki te zostały wypłacone w kwocie **1.600,00 zł**,
- 3) dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka przysługuje w wysokości 193,00 zł, nie więcej jednak niż 386,00 zł na wszystkie dzieci - kwota jaka została wypłacona w 2018 r. wynosi **9.264,00 zł**,
- 4) dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje w wysokości 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego - w 2018 r. wypłacono dodatki w łącznej kwocie **58.235,00 zł**,
- 5) dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przysługuje miesięcznie w wysokości:
  - 90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia - wypłacono ich w 2018 r. na łączną kwotę – **810,00zł.**,
  - 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia - w roku 2018 r. wypłacono **17.820,00 zł**.
- 6) dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje raz w roku, w wysokości 100,00 zł na dziecko - w roku 2018 r. wypłacone zostały dodatki na kwotę **21.700,00 zł**,
- 7) dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki (trwania roku szkolnego), czyli od września do czerwca następnego roku kalendarzowego :
  - na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła w wysokości 113,00 zł miesięcznie na dziecko - kwota wypłacanych dodatków za 2018 r. wynosi **5.650,00 zł.**,
  - na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła w wysokości 69,00 zł na dziecko - kwota wypłaconych dodatków w 2018 r. wyniosła **29.049,00 zł**.

Od dnia 01 stycznia 2016 roku obowiązuje tzw. zasada „złotówka za złotówkę”.

W roku 2018 wypłacono z tzw. systemu „złotówka za złotówkę” kwotę **28.682,13zł**.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest w zależności od dochodu (nie więcej niż 1.922,00 zł na osobę w rodzinie) na każde żywo urodzone dziecko w kwocie 1.000,00 zł na jedno dziecko. W 2018 r. wypłacono łącznie z tego tytułu **16.000,00 zł**.

Świadczenie rodzicielskie.

Kwota świadczenia wynosi 1.000,00 zł miesięcznie z wyjątkami wskazanymi w ustawie (w odniesieniu do osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych wypłacana kwota przez GOPS stanowi różnicę między kwotą świadczenia rodzicielskiego, a kwotą pobieranego zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych). Kwota

świadczenia za niepełny miesiąc ustalana jest proporcjonalnie. W odniesieniu do świadczenia rodzicielskiego nie jest stosowane żadne kryterium dochodowe.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

1. matce albo ojcu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
4. osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia.

Kwota wypłaconego świadczenia rodzicielskiego w 2018r. wyniosła 54.513,00 zł.

Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
- 3) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a niepełnosprawność powstała w wieku ukończenia 21 roku życia
- 4) osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługiwał w wysokości 153,00 zł miesięcznie do 31 października 2018 r., a od 01 listopada 2018 r., przysługuje w wysokości 184,42 zł - w roku 2018r. wypłacono zasiłków na kwotę **127.736,00 zł.**

Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego nie jest zależne od wysokości dochodu osoby niepełnosprawnej i dochodu rodziny. Jeśli osoba uprawniona jest do dodatku pielęgnacyjnego przyznanego do emerytury bądź renty, zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje rodzicom z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub niepodjęcia zatrudnienia w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne w roku 2018 przysługiwało w wysokości 1.477,00 zł miesięcznie, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest zależne od wysokości dochodu osoby niepełnosprawnej i dochodu rodziny - wypłacono świadczeń na kwotę **1.874.370,00 zł.** (od 01 stycznia 2019 r. kwota świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 1.583,00 zł).

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie

ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy do 31 października 2018 roku przysługiwał w wysokości 520,00 zł miesięcznie, a od 01 listopada 2018 przysługuje w wysokości 620,00zł. miesięcznie prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego jest zależne od wysokości dochodu osoby niepełnosprawnej i dochodu rodziny osoby sprawującej opiekę w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

- wypłacono świadczeń na kwotę **117.061,00 zł.**

Zasiłek dla opiekunów

Celem ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów była realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13), w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548) był niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Na skutek nowelizacji przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, z późn. zm.), dokonanej ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nabytego na podstawie ostatecznych i bezterminowych decyzji administracyjnych wygasło 30 czerwca 2013 r. To znaczy, że od 1 lipca 2013 r. część osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na dotychczasowych zasadach nie mogła z niego korzystać, ponieważ zmodyfikowane ustawą zmieniającą przesłanki nabycia świadczenia wyłączyły te osoby z kręgu uprawnionych. Trybunał Konstytucyjny uznał to działanie ustawodawcy za niezgodne z Konstytucją.

Kwota wypłaconego zasiłku dla opiekuna w 2018 roku wyniosła 36.541,00 zł..

Ustawa „za życiem”.

Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3, przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł. Prawo do jednorazowego świadczenia ustala się na wniosek osób, o których mowa w ust. 2. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Przepisy wydane na podstawie art. 9 ust. 8 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579) stosuje się odpowiednio. Przepisu ust. 5 nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko.

Jednorazowe świadczenie i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. W 2018 roku nie wypłacono przedmiotowego świadczenia.

W 2018 roku organ łącznie wydał 316 decyzji administracyjnych w tym 15 decyzji odmawiających prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego(przyczyna odmowy to przekroczenie kryterium ustawowego), 85 decyzji zmieniających.

Składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

W 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie opłacił z dotacji celowej składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze w łącznej wysokości **55.387,00zł.**, z tego:

- świadczenie pielęgnacyjne w kwocie **21.494,00 zł., z tego :**
  - opłacone na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych w kwocie **9.413,00zł.,**
  - opłacone na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w kwocie **2.081,00 zł.,**

- specjalny zasiłek opiekuńczy w kwocie **29.147,00zł.**, z tego:
  - opłacone na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych w kwocie **21.909,00zł.**
  - opłacone na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w kwocie **7.238,00 zł.**

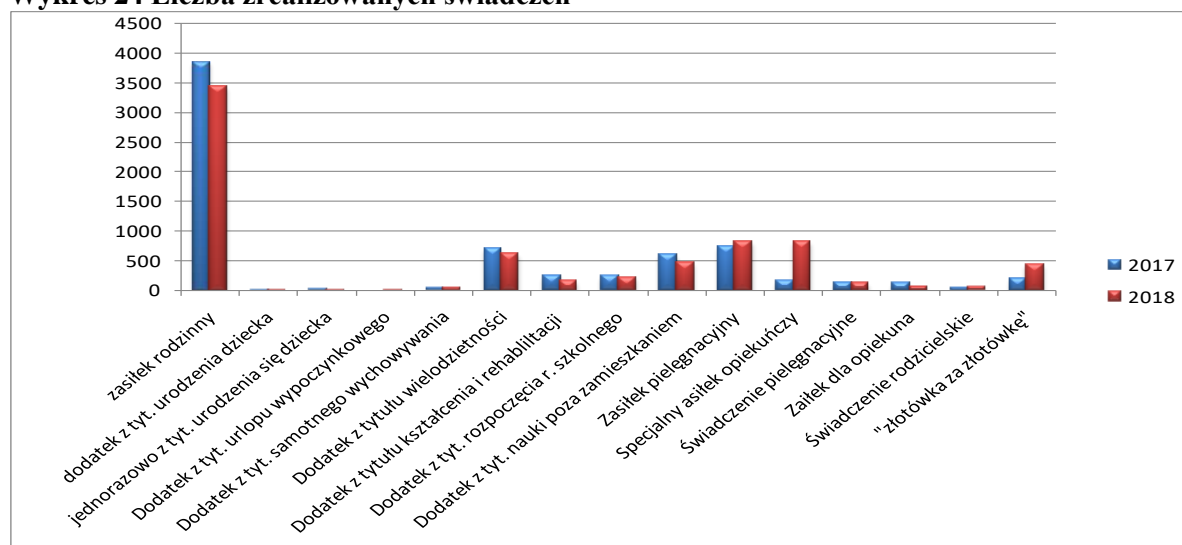
W 2018 roku kwota opłaconych składek zdrowotnych za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy wyniosła **4.483,00 zł.** i zasiłek dla opiekuna wyniosła **261,00zł.**

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne.

Zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych osoba, która pobrała nienależnie świadczenia rodzinne, **jest obowiązana do ich zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.**

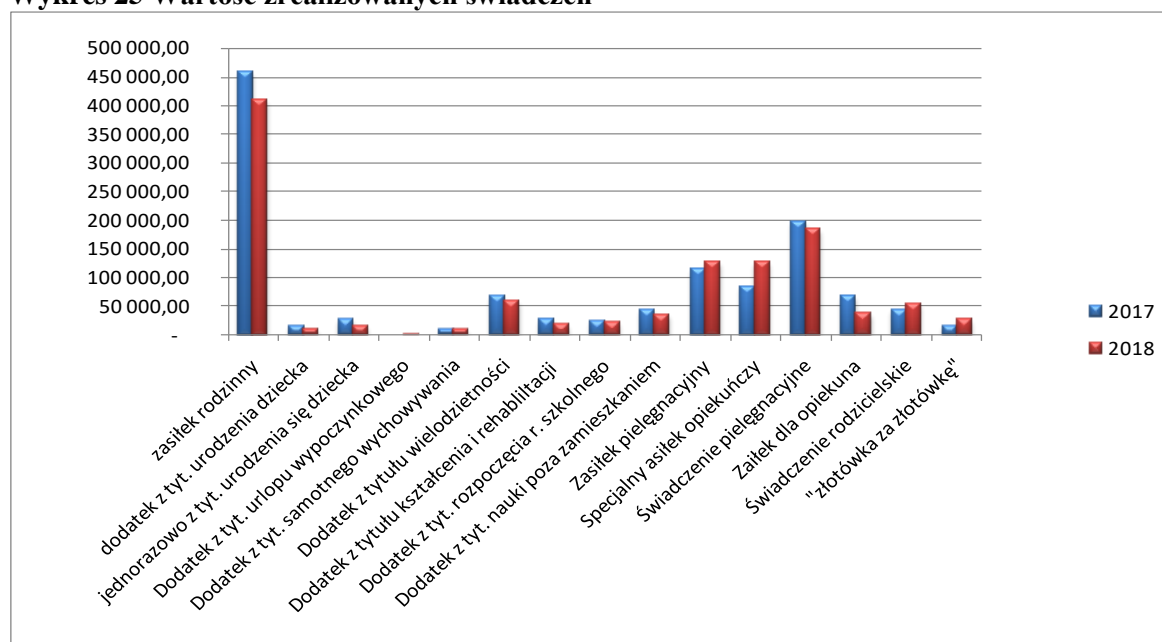
W 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie odzyskał nienależnie pobrane świadczenia rodzinne wraz z odsetkami za opóźnienie w kwocie **1.023,26zł.**

Wykres 24 Liczba zrealizowanych świadczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS Chrzanów za 2018 rok.

Wykres 25 Wartość zrealizowanych świadczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS Chrzanów za 2018 rok.

Świadczenia rodzinne

1) Koszty obsługi, w tym: 34.701,65 zł.

8.1.3.3. Fundusz alimentacyjny

Aby otrzymać świadczenia z funduszu alimentacyjnego, należy złożyć wniosek do którego trzeba dołączyć:

1. Prawomocny wyrok sądu o zasądzonych alimentach,
2. Zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji komorniczej,
3. Oświadczenia dokumentujące pozostałe dochody członków rodziny,

Warunkiem otrzymania świadczeń jest nieprzekroczenie dochodu, które obecnie wynosi 725 złotych miesięcznie w przeliczeniu na osobę, do dochodu zaliczane są przychody, które opodatkowane są na podstawie przepisów o PIT, dochód deklarowany w oświadczeniu przez osoby rozliczające się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym oraz inne dochody niepodlegające opodatkowaniu, dochody z gospodarstwa rolnego.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości odpowiadającej wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej jednak niż 500 zł.

Świadczenie z funduszu wypłacane jest do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, jeśli jednak dziecko kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej, świadczenie będzie mu przysługiwało do ukończenia 25 roku życia. Świadczenie może być również przyznane bezterminowo - ma to miejsce, gdy dziecko jest niepełnosprawne i posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Należy jednak pamiętać, że jeśli okaże się, że rodzic w trakcie otrzymywania świadczenia z GOPS otrzymał alimenty większe (np. w drodze zasądzenia) albo zwiększyły się jego dochody i przekroczyły kryterium dochodowe, organ przyznający żąda zwrotu nadmiernie wypłaconych świadczeń wraz z odsetkami.

Rodzic, który otrzymuje alimenty z funduszu alimentacyjnego nie musi dziecka wychowywać samotnie, może ponownie wziąć ślub albo żyć w konkubinacie, ale należy pamiętać, że osoba ta musi znaleźć się w składzie rodziny i dołączone muszą być jej dochody.

Realizacja Funduszu Alimentacyjnego w 2018 roku.

Dłużnik alimentacyjny to osoba, która ma zaległości w spłacie należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej, jak i również funduszu alimentacyjnego.

W 2018 r. kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosiła **12 960,00zł.**

Tabela 16 Zestawienie porównawcze kwot pieniężnych z Funduszu Alimentacyjnego

Zakres danych	Rok 2017	Rok 2018
Liczba dłużników FA	7 osób	7 osób
Wypłacone FA (zł)	14.160,00	12.960,00
Odzyskane FA (należność główna) (zł)	1.414,70	0,00
Odzyskane FA (odsetki) (zł)	107,77	0,00

Źródło: sprawozdanie z działalności GOPS Chrzanów za 2018 rok.

W 2018 r. zostały podjęte działania wobec dłużników alimentacyjnych, które polegały na wysłaniu 4 wezwań dłużnikom alimentacyjnym do stawienia się w GOPS w Chrzanowie w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stan zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej. Przyjmowano również wtedy oświadczenia majątkowe, co wiąże się z przeprowadzeniem

wywiadów z dłużnikami oraz przekazaniem ich do odpowiednich organów według miejsca zamieszkania dłużnika.

Poinformowano 4 dłużników o przyznanych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego. Do 1 dłużników wysłano zawiadomienia o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania ich za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Wydano 1 decyzję uznającą dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych względem osób uprawnionych.

Skierowano 1 wniosek do Prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu.

W związku z wydaniem 4 decyzji przyznających świadczenie z funduszu wysłano 4 wnioski do komorników z prośbą o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego.

Jednego dłużnika zobligowano do zarejestrowania w Powiatowym Urzędzie Pracy a wobec wysłano wniosek o aktywizację zawodową. Wysłano do komorników sądowych 4 informacje z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych. W związku z wnioskami z innych gmin o podjęcie działań wobec dłużników wysłano 3 informacje z efektów podjętych działań. Wysłano 3 wnioski do innych gmin z prośbą o podjęcie działań wobec DA.

Ponadto w związku z nowym brzmieniem art. 209 KK skierowano do prokuratury 3 wnioski, ponieważ z zaświadczenia o bezskuteczności wynikało, że dłużnik ma zaległość przekraczającą równowartość 3 kwot miesięcznych alimentów.

8.1.3.4. Świadczenie wychowawcze (program Rodzina 500+)

Program Rodzina 500+ to systemowe wsparcie polskich rodzin. Z pomocy korzystają rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Rodzina z dwojgiem niepełnoletnich dzieci otrzymuje 500 zł na drugie i kolejne dziecko niezależnie od dochodu. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł netto na osobę wsparcie otrzymuje rodzina także na pierwsze lub jedyne dziecko.

Dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym kryterium dochodowe jest wyższe i wynosi 1200 zł netto. Dodatkowe wsparcie w wysokości 500 zł otrzymują także rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka na każde dziecko, na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Świadczenie otrzymuje rodzina bez względu na stan cywilny rodziców, zarówno rodziny, w których rodzice są w związku małżeńskim jak i rodziny niepełne oraz rodzice pozostający w nieformalnych związkach. W przypadku rodziców rozwiedzionych wsparcie otrzymuje ten rodzic, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem.

Jeżeli partnerzy żyją w związku nieformalnym i mają dzieci z poprzednich związków oraz wychowują co najmniej jedno wspólne dziecko, to wówczas świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko będzie uzależnione od kryterium dochodowego, a na pozostałe dzieci bez względu na dochód. Dziecko do 25. r. ż., które pozostaje na utrzymaniu rodziców, jest uwzględniane przy obliczaniu dochodu na osobę w rodzinie. Dzięki temu jego młodszy brat lub siostra może nadal otrzymywać wsparcie, jeśli dochód na osobę nie przekroczy 800 zł (1200 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego).

Program Rodzina 500+ regulują w szczególności następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj.Dz. U.z 2018 r., poz. 2134 z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze (Dz. U. poz. 214);

3. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (Dz. U. poz. 212).

Realizacja Programu Rodzina 500+ na terenie Gminy Chrzanów.

Zgodnie z założeniami Programu tut. Ośrodek z dniem 1 sierpnia 2018 roku rozpoczął przyjmowanie wniosków na nowy okres zasiłkowy 2018/2019 na świadczenie wychowawcze.

Wnioski można było składać:

1. W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie
2. drogą elektroniczną za pomocą systemów: bankowość elektroniczną, PUE ZUS, czyli przez platformę usług elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, portal informacyjno- usługowy Emp@tia oraz ePUAP elektroniczną platformę usług administracji publicznej.

W roku 2018 wpłynęło 232 wnioski, w tym:

- 5 wniosków drogą elektroniczną;
- 227 wniosków w formie papierowej.

Wypłata świadczenia wychowawczego (500+) w 2018 roku wyniosła 2.212.391,40 zł.

Świadczenie wychowawcze

- 1) w tym koszty obsługi **33.329,95 zł.**

8.1.3.5. Świadczenie „Dobry Start”

W dniu 01 czerwca 2018 roku weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1061), które określa warunki nabywania prawa do tego świadczenia. Świadczenie przysługuje: rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych. Pomoc ta przysługuje raz w roku na dziecko; lub osobie uczącej się. Świadczenie „Dobry start” przysługuje jednorazowo w kwocie 300,00zł. W roku 2018 do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie wpłynęło 235 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia dobry start. Wypłata przedmiotowego świadczenia odbywała się w okresach uzależnionych od daty złożenia w/w wniosku. Przyznanie świadczenia nie wymagało wydania decyzji. Odmowa przyznania świadczenia dobry start oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia dobry start wymagały wydania decyzji administracyjnej. W 2018 roku organ nie wydał żadnej decyzji odmownej. W przypadku podania przez wnioskodawcę adresu e-mail informacja o przyznaniu świadczenia była wysyłana na wskazany adres, a w przypadku braku podania adresu e-mail, wnioskodawca mógł osobiście odebrać taką informację. Wnioski można było składać od 1 lipca 2018 roku drogą elektroniczną, a od 01 sierpnia 2018 roku w formie papierowej. Świadczenie Dobry Start w tym koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu Państwa.

W 2018 roku wypłacono świadczeń dobry start na kwotę **112 500,00zł.** czyli 375 świadczeń: z tego: na dzieci uczące się w szkole podstawowej w liczbie 244, w gimnazjum lub szkole ponadgimnazjalnej w liczbie 121, w ośrodku szkolno-wychowawczym 8 i ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym 2.

Wspieranie rodziny „Dobry Start”

- 1) w tym koszty obsługi **3.750,00zł.**

8.1.3.6. Zespół interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy został powołany Uchwałą Rady Gminy Chrzanów z dnia 23 marca 2011 roku, który to akt prawa miejscowego określił szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Działał do 30 maja 2018 roku. W dniu 30 maja 2018 roku Rada Gminy Chrzanów podjęła nową uchwałę nr XXXVI/ 175/2018 w sprawie trybu i sposobu powołania i odwołania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Tabela 17 Lista członków ZI

Lp.	Stanowisko pracy	Instytucja
1.	Specjalista pracy socjalnej	GOPS Chrzanów
2.	Nauczyciel	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzanowie
3.	Specjalista pracy socjalnej	GOPS Chrzanów
4.	Kurator Sądowy	Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim
5.	Kierownik	GOPS Chrzanów
6.	Pielęgniarka	NZOZ w Chrzanowie
7.	Psycholog	O I K w Janowie Lubelskim
8.	Dzielnicy	Posterunek Policji w Godziszowie
9.	Nauczyciel	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie
10.	Nauczyciel	Publiczna Szkoła Podstawowa w Otroczcu

Zródło: sprawozdanie z działalności GOPS Chrzanów za 2018 rok.

W roku 2018 ZI w Chrzanowie odbył 8 posiedzeń. Wpłynęło do ZI 4 Niebieskie Karty założone przez Policję. Zespół pracował łącznie nad 7 kartami - 3 pozostały z 2017 roku. Zespół objął działaniem 25 osób, w tym kobiet 7 i 5 dzieci.

Na 7 prowadzonych spraw NK 2 zostały zakończone z powodu ustania przemocy, 3 zamknięto z powodu braku zasadności podejmowania działań.

Ponadto podczas posiedzeń grup roboczych sporządzono:

- 4 formularze „Niebieskich Kart - C”;
- 4 formularze „Niebieskich Kart - D”

ZI współpracował z takimi instytucjami jak: Prokuratura, Sąd Rodzinny, GKRPA, Szkoły. Dwie rodziny skierowane były do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Janowie Lubelskim do Psychologa w celu uzyskania pomocy w rozwiązaniu zaistniałego problemu i sposobu jego rozwiązania.

8.1.3.7. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zadanie to realizowane było przez zatrudnienie asystenta rodziny. W roku 2018 asystent rodziny wykonywał pracę dla na podstawie umowy – zlecenia. Wsparciem asystenta objęte były dwie rodziny w okresie od miesiąca stycznia 2018 do 30 czerwca 2018 (jedna rodzina) i w okresie od miesiąca października 2018 do 31 grudnia 2018 (druga rodzina). Do głównych jego zadań należało:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym; opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin; motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną; sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Asystent pracował z rodzinami głównie : sfera socjalno-bytowa i mieszkaniowa - tu działania asystenta nastawione były między innymi na nabycie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, naukę wpajanie obowiązku codziennego wykonywania czynności związanych ze sprzątaniami, gotowaniem, przeprowadzanie wymaganych remontów, systematyczne podnoszenie standardu mieszkania itp.

Środki na pracę asystenta rodziny pochodziły z dotacji celowej na zadania własne - z programu Asystent rodziny 2018 w kwocie 1008,00zł. oraz środków budżetu gminy 3035,00 zł. Ponadto w roku budżetowym na realizację zadania określonego w Programie „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018 ” otrzymano pozabudżetowo środki z Funduszu Pracy - dofinansowanie w kwocie 397,00 zł. Łączna kwota wydatkowana w 2018 roku wyniosła 6 014,00zł., w tym dofinansowanie wyniosło 1405,00zł. Środki własne gminy stanowiły 76,64 %. Kwota wydatkowana ze środków własnych w całości była przeznaczona na koszty zatrudnienia asystenta rodziny.

Z tytułu pobytu 1 dziecka w placówce opiekuńczo wychowawczej gmina wydatkowała w 2018 r. **372,62zł** , za pobyt 3 dzieci w rodzinie zastępczej wydatkowana kwota - **2.706,86zł**.

8.1.3.8. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to program o zasięgu ogólnokrajowym przyjęty uchwałą Rady Ministrów. Szczegółowe warunki realizacji tego programu określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. (Dz. U. poz.755). Rozporządzenie to zostało uchylone 31 grudnia 2014 r. i zostało zastąpione Ustawą z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, która weszła w życie 01 stycznia 2015 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2017, poz.1832 ze zm.)

Program jest adresowany do członków rodziny wielodzietnej, bez względu na jej dochód. Program obejmuje dzieci i rodziców mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej - do ukończenia 25 roku życia (w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności nie ma ograniczeń wiekowych). Program obejmuje także rodziców zastępczych oraz dzieci wychowujących się w rodzinie zastępczej po spełnieniu w/w. Karta wydawana jest bezpłatnie na wniosek pełnoletniego członka rodziny wielodzietnej przez GOPS w Chrzanowie. W 2018 r. 6 rodzin złożyło wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny, 1 rodzina złożyła wniosek o przedłużenie ważności Karty.

8.2. Ochotnicza Straż Pożarna

Gmina Chrzanów, jak każdy obszar, a w szczególności tereny rolnicze, zagrożona jest wystąpieniem sytuacji kryzysowych. W związku z tym istnieje system ratownictwa dla tego terenu. Miejscem koordynacji wszystkich sytuacji kryzysowych jest Urząd Gminy w Chrzanowie. Na administrowanym przez niego terenie znajdują się jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które działają lokalnie na rzecz miejscowej społeczności oraz przy wystąpieniu szerszych działań ratowniczych, także na obszarze innych gmin.

Samorząd dysponuje opracowanymi planami na wypadek sytuacji kryzysowych, do których może zaangażować instytucje, zakłady, itp. W razie wystąpienia sytuacji kryzysowych Gmina koordynuje i prowadzi działania ratownicze, angażując do współpracy wszystkie dostępne na swoim terenie jednostki i instytucje, w razie potrzeby współdziała z jednostkami i instytucjami spoza swojego terenu.

Na terenie Gminy zarejestrowanych jest 4 jednostki OSP:

- Ochotnicza Straż Pożarna Chrzanów
- Ochotnicza Straż Pożarna Łada
- Ochotnicza Straż Pożarna Malinie
- Ochotnicza Straż Pożarna Otrocze

OSP w Chrzanowie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego, natomiast OSP na Maliniu jest przygotowywane do przyłączenia.

W roku 2018 gminni strażacy odbyli następującą liczbę wyjazdów do akcji:

- OSP Chrzanów – 9
- OSP Malinie – 9
- OSP Łada – 3
- OSP Otrocze – 2

W OSP zrzeszonych jest 152 członków (149 mężczyzn i 3 kobiety) a także 31 członków honorowych.

W roku 2018 OSP wydało 211.794,00 zł pozyskanych z budżetu gminy (kwota ta stanowi 1,64% łącznych zrealizowanych wydatków gminy). Dodatkowo 40 000,00 zł zostało pozyskane w Krajowym Systemie, a 27.532,00 zł, OSP Malinie pozyskało z Departamentu Ministerstwa Sprawiedliwości.

8.3. Służba zdrowia

Dostęp do służby zdrowia dla mieszkańców Gminy jest stosunkowo dobry. Zapewnieniem podstawowej opieki medycznej zajmuje się NZOZ Ośrodek Zdrowia w Chrzanowie, Chrzanów Pierwszy 10, czynny od poniedziałku do piątku. Dla pacjentów funkcjonują następujące punkty przyjęć:

- Gabinet lekarza rodzinnego
- Gabinet diagnostyczno – zabiegowy
- Gabinet pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej
- Gabinet położnej środowiskowo – rodzinnej
- Gabinet medycyny szkolnej
- Gabinet stomatologiczny

Dodatkowo w Gminie zlokalizowany jest również punkt apteczny.

9. Oświata

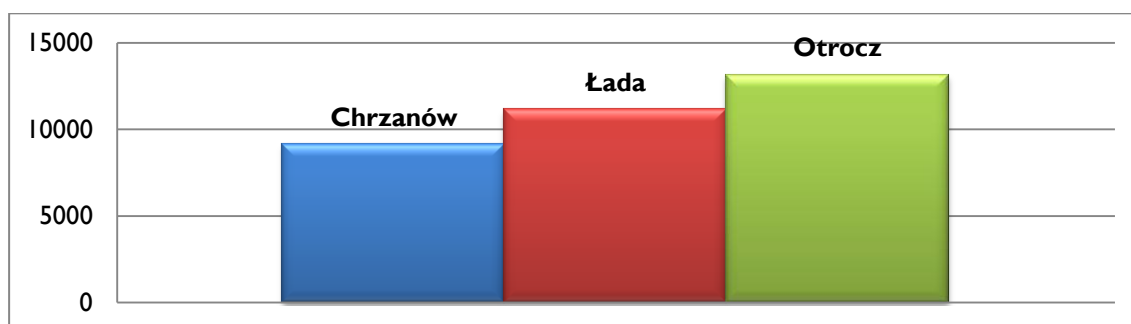
Gmina Chrzanów jest organem prowadzącym dla trzech szkół podstawowych wraz z oddziałami przedszkolnymi:

1. Publicznej Szkoły Podstawowej w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego,
2. Publicznej Szkoły Podstawowej w Ładzie,
3. Publicznej Szkoły Podstawowej w Otrocz.

Koszty funkcjonowania poszczególnych szkół w przeliczeniu na jednego ucznia przedstawiają się następująco:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – **9163,33 zł**
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie – **11 159,78 zł**
3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Otrocz – **13 195,80 zł**

Wykres 26 Koszt w przeliczeniu na jednego ucznia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Chrzanów.

Tabela 18 Struktura szkół w Gminie Chrzanów 2017/2018

Rok szkolny 2017/2018																		
Lp.	Szkoła	Liczba uczniów w szkole	Oddziały	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba uczniów w oddziałach												
						3-latki	4-latki	5-latki	6-latki	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	242	oddziały przedszkolne	3	51	6	16	16	13									
			szkoła podstawowa	8	128					12	19	22	20	16	16	23		
			oddziały gimnazjalne	4	63						34	29						
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie	71	oddziały przedszkolne	1	16	0	0	9	7									
			szkoła podstawowa	7	55					6	6	12	10	4	11	6		
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Otroczcu	55	oddziały przedszkolne	2	14	0	5	5	4									
			szkoła podstawowa	6	41					4	0	5	13	7	5	7		

Źródło: dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Tabela 19 Struktura szkół w Gminie Chrzanów 2018/2019

Rok szkolny 2018/2019																		
Lp.	Szkoła	Liczba uczniów w szkole	Oddziały	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba uczniów w oddziałach												
						3-latki	4-latki	5-latki	6-latki	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	227	oddziały przedszkolne	3	53	5	16	16	16									
			szkoła podstawowa	8	141					13	12	19	22	20	16	16	23	
			oddziały gimnazjalne	2	33							33						
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie	79	oddziały przedszkolne	1	18	0	4	5	9									
			szkoła podstawowa	8	61					7	6	6	12	10	4	10	6	
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Otroczcu	56	oddziały przedszkolne	1	10	0	0	5	5									
			szkoła podstawowa	7	46					5	4	0	5	13	7	5	7	

Źródło: dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Tabela 20 Zatrudnienie w szkołach w roku szkolnym 2017/2018

Rok szkolny 2017/2018										
Lp.	Szkoła	Kadra pedagogiczna wg stopnia awansu zawodowego					Pracownicy administracji i obsługi			
		stażysta	kontraktowy	mianowany	dplomowany	Razem etaty nauczycieli	pracownicy stołówki	woźny	sprzątaczk	palacze sezonowi
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	0,56	3,17	16,72	5	25,45	4	1	4	-
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie	1	3,61	4,99	0,33	9,93	1	0,5	2	2
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Otrocz	1	0,74	8,08	0	9,82	-	1	-	-

Rok szkolny 2018/2019										
Lp.	Szkoła	Kadra pedagogiczna wg stopnia awansu zawodowego					Pracownicy administracji i obsługi			
		stażysta	kontraktowy	mianowany	dplomowany	Razem etaty nauczycieli	pracownicy stołówki	woźny	sprzątaczk	palacze sezonowi
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	1	3,15	16,81	5	25,96	4	1	4	-
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie	0	4,72	6,05	1,44	12,21	1	0,5	2	2
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Otrocz	1,02	0	8,97	0	9,99	-	1	-	-

Źródło: Dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Wydatki na oświatę:

Wydatki Gminy Chrzanów poniesione na utrzymanie szkół w 2018r. (z wyłączeniem inwestycji), to kwota: **3.723 862,98zł.**

w tym: **2 614 446,00zł.** – środki subwencji oświatowej
75 350,00zł. – środki dotacji przedszkolnej
1 034 066,98zł. – środki własne gminy

Tabela 21 Wydatki w poszczególnych szkołach

Lp.	Rodzaj wydatków	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ładzie	Publiczna Szkoła Podstawowa w Otroczcu
1.	Wynagrodzenia pracowników pedagogicznych, pracowników administracji i obsługi, pochodne od wynagrodzeń	1 878 263,04	740 945,07	653 962,04
2.	Zakup paliwa (oleju opałowego, węgla, gazu do stołówki szkolnej)	90 152,33	14 995,50	28 855,80
3.	Zakup energii elektrycznej	30 249,00	4 269,49	6 884,86
4.	Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	43 650,00	15 120,00	12 150,00
5.	Usługi remontowe, malowanie pomieszczeń, przeglądy techniczne urzędów	58 696,00	6 220,93	1 931,04
6.	Dowóz uczniów do szkół	17 325,72	-	11 707,56
7.	Pozostałe wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem szkoły	53 373,66	40 478,69	15 532,25
8.	Łącznie:	2 171 709,75	822 029,68	730 123,55

Źródło: dane Urzędu Gminy Chrzanów.

Pomoc materialna dla uczniów:

Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym mają na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienie pokonywania barier dostępu do edukacji uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej zamieszkałych na terenie Gminy Chrzanów.

Taką pomocą, w okresie:

- styczeń – czerwiec 2018r. objętych zostało 42 uczniów, wypłacono stypendia szkolne w łącznej kwocie 9.441,00zł.

- wrzesień – grudzień 2018r. objętych zostało 36 uczniów, wypłacono stypendia szkolne w łącznej kwocie 10.645,00 zł.

95% wypłaconych stypendiów szkolnych stanowią środki z dotacji celowej budżetu państwa
5% środki własne Gminy Chrzanów.

10. Kultura i sport

Na terenie Gminy Chrzanów działa jedna placówka biblioteka – Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzanowie (23-305 Chrzanów), będąca jednostką organizacyjną, dla której organizatorem jest Gmina Chrzanów. Przedmiotem działalności biblioteki jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, a przede wszystkim udostępnianie zbiorów czytelnikom oraz prowadzenie działalności informacyjnej.

Stan księgozbioru na dzień 31.12.2018 r. wyniósł 6.715 woluminów. W roku 2018 roku zakupiono do biblioteki 216 pozycji książkowych na łączną kwotę 4.500,00 zł, w tym 3.000,00 zł z dotacji jednostki samorządowej, 1.500,00 zł z dotacji ministerialnej. Po przeprowadzeniu selekcji księgozbioru w roku 2018 ubyłoby 155 woluminów.

W 2018 roku zarejestrowano ogółem 238 czytelników. Wypożyczono ogółem 7.009 książek i czasopism. Księgozbiór był wypożyczany czytelnikom na zewnątrz oraz udostępniany w bibliotece. Wypożyczenia kształtowały się następująco:

- na zewnątrz wypożyczono czytelnikom 6.392 książek i czasopism
- na miejscu udostępniono 617 książek i czasopism

W roku 2018 zaprenumerowano 5 tytułów czasopism według zainteresowań czytelników.

Stosowane formy promocji książki i pracy z czytelnikami

- pomoc w wyszukiwaniu materiałów,
- dyskusja z czytelnikami,
- pomoc w wyborze odpowiedniej lektury,
- udostępnianie warsztatu informacyjnego,
- realizacja edukacji czytelniczej i kulturalnej,
- wdrażanie do samodzielnego korzystania ze zbiorów bibliotecznych,
- instruktarz indywidualny i grupowy,
- poradnictwo metodyczne - udostępnianie literatury popularno – naukowej,
- informacja o zakupionych nowościach wydawniczych,
- rozpoznawanie potrzeb czytelniczych użytkowników biblioteki,
- promowanie postawy szacunku dla książki,
- dobór odpowiednich tytułów podczas zakupu książek i czasopism zgodnie z zainteresowaniami czytelników,
- organizowanie wystaw okolicznościowych w bibliotece.

W 2018 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzanowie otrzymała dotację **86.230,95 zł**, przeznaczoną na działalność w zakresie finansowania zadań kultury i dziedzictwa Narodowego, w tym:

- z budżetu Gminy Chrzanów – 84.730,95 zł,
- z Biblioteki Narodowej – 1.500,00 zł.

W 2018 roku Gmina Chrzanów w dniu 15 lutego 2018 roku zawarła umowę na wspólną realizację projektu „Szkolny Klub Sportowy”, którego operatorem było Wojewódzkie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Lublinie. Umowa obejmowała realizację programu na

terenie Gminy Chrzanów w okresie od 16.02.2018 r. do 15.12.2018 r. (z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych), na obiektach sportowych Publicznej Szkoły Podstawowej w Chrzanowie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz Szkoły Podstawowej w Otroczcu. Na realizację tego programu Gmina Chrzanów przekazała kwotę w wysokości **2.000,00 zł** brutto na zwiększenie wynagrodzenia dla nauczycieli do 50 zł za jednostkę ćwiczebną, na promocję tego przedsięwzięcia oraz ubezpieczenie uczniów i prowadzących zajęcia. **Łączna kwota dofinansowania pozyskana z WZLZS w Lublinie to 8640,00 zł brutto.** Zajęcia były prowadzone przez trzech nauczycieli wychowania fizycznego dwa razy w tygodniu w 60 minutowych jednostkach szkoleniowych. Programem zostało objętych 60 uczniów w trzech grupach szkoleniowych. W ramach zajęć zostały zrealizowane pomiary somatyczne oraz testy sprawnościowe uczestników programu. Realizacja umowy dotyczyła całego harmonogramu ustalonego przez WZLZS w Lublinie. Uczestnikami projektu „Szkolny Klub Sportowy” były dzieci z terenu Gminy Chrzanów.

Spis Tabel

Tabela 1 Porównanie bezrobocia w Gminie Chrzanów na początku i na końcu roku 2018	14
Tabela 2 Zaległości i nadpłaty w Gminie Chrzanów w 2018 roku.....	18
Tabela 3 Dochody ogółem wykonane a dochody własne budżetu Gminy.....	19
Tabela 4 Udział podatków i opłat lokalnych w dochodach ogółem Gminy	19
Tabela 5 Struktura subwencji Gminy Chrzanów w 2018 roku	20
Tabela 6 Struktura dochodów z majątku Gminy.....	20
Tabela 7 Wydatki Gminy Chrzanów	21
Tabela 8 Wysokość zadłużenia w 2018 roku.....	24
Tabela 9 Wynik budżetu za 2018 rok.....	25
Tabela 10 Informacja o zmianach mienia komunalnego od 31.12.2017 r. do 31.12.2018 r. według grup rodzajowych środków trwałych.....	29
Tabela 11 Wydatki - obsługa sieci wodnej za 2018 rok.....	32
Tabela 12 Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych (wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.).....	34
Tabela 13 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Chrzanów w 2018r.	35
Tabela 14 Placówki obsługi ludności w Gminie Chrzanów.....	37
Tabela 15 Wydatki GOPS Chrzanów w 2018 roku.....	38
Tabela 16 Zestawienie porównawcze kwot pieniężnych z Funduszu Alimentacyjnego	46
Tabela 17Lista członków ZI	49
Tabela 18 Struktura szkół w Gminie Chrzanów 2017/2018	53
Tabela 19 Struktura szkół w Gminie Chrzanów 2018/2019.....	53
Tabela 20 Zatrudnienie w szkołach w roku szkolnym 2017/2018.....	54
Tabela 21 Wydatki w poszczególnych szkołach.....	55

Spis rysunków

Rysunek 1 Plan Gminy Chrzanów	6
-------------------------------------	---

Spis wykresów

Wykres 1 Powierzchnie miejscowości należących do Gminy Chrzanów	7
Wykres 2 Liczba ludności Gminy Chrzanów w latach 2016-2018.....	12
Wykres 3 Struktura mieszkańców Gminy Chrzanów w 2018 roku według miejscowości	12
Wykres 4 Ludność Gminy Chrzanów w ujęciu ekonomicznym	13
Wykres 5 Urodzenia i zgony 2017-2018	13
Wykres 6 Wykształcenie osób bezrobotnych w Gminie Chrzanów	14
Wykres 7 Liczba bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2018 roku	15
Wykres 8 Liczba bezrobotnych w poszczególnych latach.....	15
Wykres 9 Zaległości w 2018 roku.....	17
Wykres 10 Nadpłaty w 2018 roku.....	17
Wykres 11 Dochody i wydatki Gminy Chrzanów w latach 2016-2018	18
Wykres 12 Struktura dochodów Gminy Chrzanów w 2018 roku	19
Wykres 13 Struktura wydatków Gminy Chrzanów w 2018 roku	22
Wykres 14 Struktura wydatków inwestycyjnych względem wydatków ogółem w 2018 roku ...	23
Wykres 15 Wskaźnik zadłużenia do wykonanych w 2018 roku dochodów.....	24

Wykres 16 Różnica między wykonanymi dochodami bieżącymi a wykonanymi wydatkami bieżącymi za 2018 rok.....	25
Wykres 17 Struktura zasiewów według szacunków.....	27
Wykres 18 Grunty największe powierzchniowo.....	27
Wykres 19 Liczba gospodarstw według powierzchni.....	28
Wykres 20 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2018 roku	36
Wykres 21 Wydatki GOPS Chrzanów w 2018 roku w poszczególnych rozdziałach.....	39
Wykres 22 Wydatki GOPS Chrzanów 2018 rok.....	39
Wykres 23 Świadczenia w latach 2015 - 2018.....	41
Wykres 24 Liczba zrealizowanych świadczeń	45
Wykres 25 Wartość zrealizowanych świadczeń.....	45
Wykres 26 Koszt w przeliczeniu na jednego ucznia	52